

RO- CULTURA

GHIDUL SOLICITANTULUI

Anexa nr. 1 la OMCIN
nr...../..... 2019

**APEL *Restaurarea și
revitalizarea monumentelor
istorice***

**GRANTURILE SEE
2014 – 2021**

București, 2019

GRANTURI SEE 2014 - 2021

RO-CULTURA

GHIDUL SOLICITANTULUI
APEL Restaurarea și revitalizarea monumentelor istorice

Perioadă depunere proiecte: 05.06.2019 – 11.11.2019, ora 16:00

Cuprins

Cuprins	3
1. Informații generale privind Granturile SEE	5
2. Informații generale privind Programul RO-CULTURA	5
3. Cadrul instituțional și cadrul legal.....	5
3.1 Cadrul instituțional	5
3.2 Cadrul legal.....	5
4. Obiective și principii orizontale	6
4.1 Obiectivele Mecanismului Financiar SEE 2014-2021	6
4.2 Obiectivul Programului RO-CULTURA.....	7
4.3 Informații specifice prezentului apel de proiecte	7
5. Definiții	8
6. Alocare financiară	12
6.1 Alocare financiară totală	12
6.2 Alocarea financiară pe proiecte	12
7. Eligibilitate.....	13
7.1 Eligibilitatea solicitantului	13
7.2 Eligibilitatea partenerilor de proiect.....	15
7.2.1 Natura și situația partenerului	16
7.2.2 Selecția partenerului/ partenerilor	19
7.2.3 Acordul de parteneriat.....	19
7.3 Eligibilitatea proiectului/ activităților	20
7.3.1 Tipuri de proiecte eligibile.....	20
7.3.2 Localizarea proiectelor/ activităților	21
7.3.3 Tipuri de activități eligibile.....	21
7.3.4 Proiecte/ activități neeligibile	23
7.3.5 Durata proiectelor	23
7.4 Eligibilitatea cheltuielilor.....	23
7.4.1 Principii generale privind eligibilitatea cheltuielilor.....	23
7.4.2 Achiziții	24
7.4.3 Categoriile de cheltuieli eligibile	24
7.4.4 Cheltuieli neeligibile.....	28
7.5 Bugetul proiectului	29

8.	Utilizarea monedei euro.....	29
9.	Ajutor de stat	29
10.	Pregătirea și depunerea proiectelor.....	30
10.1	Procedura de depunere a dosarului de finanțare	30
10.2	Cerințe specifice privind semnarea digitală a documentelor	31
10.3	Conținutul dosarului de finanțare.....	32
10.4	Data limită pentru depunerea proiectelor.....	36
11.	Evaluare și selecție.....	36
11.1	Verificarea conformității administrative și a eligibilității	37
11.2	Evaluarea tehnică și financiară.....	38
11.3	Procedura de selecție a proiectelor de către Comitetul de Selecție	40
11.4	Pre-contractarea	41
11.5	Procedura de depunere și soluționare a contestațiilor.....	43
11.6	Contractarea	44
11.7	Durată estimată a procesului de evaluare și selecție.....	45
12.	Principii orizontale.....	45
13.	Sustenabilitatea proiectului	45
14.	Prevederi referitoare la plăți	45
15.	Implementare.....	46
16.	Raportarea	47
17.	Monitorizare	47
18.	Raportarea și monitorizarea ajutorului de stat	48
19.	Recuperarea ajutorului de stat.....	49
20.	Nereguli	50
21.	Informare și comunicare	50
22.	Prelucrarea datelor cu caracter personal.....	51
23.	Informații suplimentare.....	52
24.	Anexe.....	53

Prezentul ghid al solicitantului reprezintă un îndrumar pentru depunerea dosarului de finanțare în vederea obținerii de sprijin financiar nerambursabil în cadrul Programului RO-CULTURA – Apel Restaurarea și revitalizarea monumentelor istorice.

1. Informații generale privind Granturile SEE

Programul RO-CULTURA este parte integrantă a Mecanismul Financiar al Spațiului Economic European (SEE) 2014-2021.

Regulile și principiile pe care se fundamentează implementarea Granturilor SEE sunt stabilite în Regulamentul privind implementarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European 2014-2021 și anexele sale.

Mai multe informații privind cadrul legal de implementare al MFSEE pot fi găsite pe www.eeagrants.org și www.eeagrants.ro.

2. Informații generale privind Programul RO-CULTURA

Programul RO-CULTURA este implementat în România de Ministerul Culturii și Identității Naționale, prin Unitatea de Management a Proiectului, în calitate de Operator de Program, în parteneriat cu Directoratul Norvegian pentru Patrimoniu Cultural și Consiliul Artelor din Norvegia, în calitate de Parteneri de Program din Statele Donatoare.

Programul a fost aprobat prin Acordul de Program încheiat între Comitetul Mecanismului Financiar SEE și Ministerul Fondurilor Europene, în calitate de Punct Național de Contact, la data de 05.06.2018.

Programul se concentrează pe rolul pe care cultura și patrimoniul cultural îl joacă în dezvoltarea locală și regională, cu accent pe ocuparea forței de muncă, antreprenoriat cultural și dezvoltarea publicului.

Bugetul Programului este de 29.015.294 Euro, din care 24.663.000 Euro reprezintă finanțare externă nerambursabilă, iar 4.352.294 Euro provin de la bugetul de stat (cofinanțare națională). La acest buget se adaugă o sumă de 250.000 Euro, alocată Programului din Fondul pentru Relații Bilaterale.

3. Cadrul instituțional și cadrul legal

3.1 Cadrul instituțional

Cadrul instituțional aferent Programului RO-CULTURA este în concordanță cu prevederile Regulamentului privind implementarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European 2014-2021 și ale OUG nr. 34/2017.

3.2 Cadrul legal

Prezentul apel de proiecte este guvernat, *inter alia*, de următoarele acte normative și regulamente, cu modificările și completările ulterioare:

- Protocolul 38c la Acordul SEE privind Mecanismul financiar al Spațiului Economic European 2014-2021 (denumit în continuare „MFSEE”);
- Regulamentul privind implementarea Mecanismului financiar SEE 2014-2021, denumit în continuare „Regulament”, adoptat de Comitetul pentru MFSEE conform

Articolului 10.5 al Protocolului 38c al Acordului SEE la 8 septembrie 2016 și confirmat de Comitetul Permanent al Statelor AELS la 22.09.2016;

- Memorandumul de înțelegere dintre Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei (denumite în continuare „State Donatoare”) și Guvernul României privind implementarea Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2014-2021 publicat în Monitorul Oficial al României nr. 838 din 21.10.2016 prin Ordinul Ministrului Fondurilor Europene nr. 2102 din 19.10.2016;
- Ghidurile adoptate de CMF în conformitate cu prevederile art. 1.5 alin. (1) lit. d) din Regulament;
- Acordul de Program din data de 05.06.2018, încheiat între Comitetul Mecanismului Financiar al SEE (denumit în continuare „CMF”) și Punctul Național de Contact (denumit în continuare „PNC”), pentru implementarea Programului „RO-CULTURA”;
- Acordul de implementare a Programului din data de 05.06.2018, încheiat între PNC și Ministerul Culturii și Identității Naționale (denumit în continuare „MCIN”), în calitate de Operator de Program;
- OUG nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2014-2021 și Mecanismului financiar norvegian 2014-2021, aprobată prin Legea nr. 206/2017 și Normele metodologice de aplicare a prevederilor acesteia, aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice și al Ministrului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene nr. 2840/31.10.2017;
- Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei Europene din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1.084/2017;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77 din 3 decembrie 2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996;
- Ordinul Ministrului Culturii și Identității Naționale nr. 2324/26.05.2017 privind desemnarea UMP pentru a prelua integral atribuțiile de Operator de Program pentru Programul PA14 „Antreprenoriat cultural, patrimoniu cultural și schimb cultural” din cadrul Mecanismului financiar SEE 2014-2021, denumit în continuare Programul RO-CULTURA;
- Ordinul Ministrului Culturii și Identității Naționale nr. 2238/08.04.2019 privind modalitatea de acordare a finanțării pe bază de sume forfetare și pe bază de bareme standard de costuri unitare pentru deplasări în cadrul proiectelor finanțate prin Programul RO-CULTURA derulat în cadrul Mecanismul Financiar SEE 2014-2021, publicat în Monitorul Oficial nr. 315/23.04.2019;
- Ordinul Ministrului Culturii și Identității Naționale nr. 2527/28.05.2019 privind aprobarea *Schemei de ajutor de stat pentru restaurarea și revitalizarea monumentelor istorice în cadrul Programului RO-CULTURA*, publicat în Monitorul Oficial nr. 449/05.06.2019, respectiv în Monitorul Oficial nr. 449 bis/05.06.2019.

Cadrul legal menționat se completează cu prevederile legislației europene și naționale incidente, inclusiv, dar fără a se limita la, legislația privind mediul, achizițiile publice, ajutorul de stat, patrimoniul cultural, executarea lucrărilor de construcții și calitatea în construcții.

De asemenea, pentru elaborarea și implementarea proiectelor finanțate în cadrul Programului RO-CULTURA, solicitanții vor consulta, cu titlu orientativ, recomandările cuprinse în *“European quality principles for eu-funded interventions with potential impact upon cultural heritage”*, document întocmit de către Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor (ICOMOS), disponibil la următorul link:

https://institute.eib.org/wp-content/uploads/2019/05/European_Quality_Principles_2019_EN.pdf

4. Obiective și principii orizontale

4.1 Obiectivele Mecanismului Financiar SEE 2014-2021

Obiectivele MFSEE 2014-2021 sunt:

- reducerea disparităților economice și sociale din Spațiul Economic European;
- întărirea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare și România.

4.2 Obiectivul Programului RO-CULTURA

Obiectivul Programului RO-CULTURA constă în consolidarea dezvoltării economice și sociale prin cooperare culturală, antreprenoriat cultural și managementul patrimoniului cultural.

4.3 Informații specifice prezentului apel de proiecte

Necesitatea restaurării și conservării patrimoniului cultural pentru generațiile viitoare este corelată cu potențialul patrimoniului cultural de a genera o dezvoltare economică și socială durabilă. Acest apel de proiecte urmărește să contribuie la restaurarea patrimoniului cultural într-un mod inovativ, prin promovarea unor noi modele de guvernare participativă în domeniul patrimoniului cultural și a unei abordări integrate a acestui patrimoniu. Se va pune accent nu numai pe restaurarea clădirilor culturale, ci și pe valorificarea acestora cu scopul ocupării forței de muncă, implicării indivizilor în acțiuni care promovează diversitatea culturală, dar și pentru a atrage noi forme de turism cultural.

Prezentul apel de proiecte se adresează **exclusiv** proiectelor care, împreună, contribuie la realizarea indicatorilor aferenți următoarelor rezultate ale Programului:

Număr	Rezultatele Programului	Indicatori asociați apelului de proiecte
Rezultat indirect (outcome) 1	Îmbunătățirea managementului patrimoniului cultural	25% creștere a numărului anual de vizitatori la obiectivele de patrimoniu și/sau a numărului de participanți la activitățile culturale 70 de locuri de muncă create ¹
Rezultat direct (output) 1.1	Restaurarea și revitalizarea monumentelor istorice	7 clădiri monument istoric restaurate și valorificate cultural și economic 7 planuri de valorificare a patrimoniului cultural construit implementate 35 profesioniști cu competențe/expertiză dezvoltate la locul de muncă ²
Rezultat indirect (outcome) bilaterale	Consolidarea colaborării între entitățile din România și cele din Statele Donatoare în domeniul cultural	
Rezultat direct (output) bilateral 1	Susținerea cooperării culturale internaționale în domeniul patrimoniului cultural	7 proiecte care implică cooperarea cu un partener de proiect din Statele Donatoare în domeniul patrimoniului cultural

¹ Locurile de muncă create se referă la pozițiile nou create prin proiect, remunerate din bugetul aprobat al acestuia, indiferent de durata acestora. Pot fi angajate în cadrul proiectului inclusiv persoanele deja angajate în organizație la momentul demarării proiectului. În etapa de implementare a proiectelor, va fi monitorizată și dezagregarea pe criterii de gen, vârstă și etnie romă.

² Dezvoltarea de competențe/ expertiză la locul de muncă se referă la dobândirea de competențe sau îmbunătățirea competențelor existente în rândul membrilor echipei de proiect, prin activități de educație formală sau non-formală de tip job shadowing, mentoring etc. Se are în vedere și instruirea vocațională. Persoanele beneficiare trebuie să aibă cel puțin nivelul 3 de educație conform Cadrului European al Calificărilor. În etapa de implementare a proiectelor, va fi monitorizată și dezagregarea pe criterii de gen și etnie romă.

Cel puțin 30% din valoarea totală a sprijinului financiar nerambursabil aferent proiectelor selectate în cadrul prezentului apel de proiecte va fi acordată proiectelor implementate în parteneriat cu cel puțin o entitate din Statele Donatoare.

În vederea dezvoltării unor proiecte de calitate, este necesară consultarea Acordului de Program, disponibil la adresa: http://www.eeagrants.ro/acorduri-de-program/-/asset_publisher/Fi9hiYblo7aS/document/id/630170.

5. Definiții

În sensul prezentului apel de proiecte, următorii termeni se definesc astfel:

- a) **acord de parteneriat** – document încheiat între promotorul de proiect și partenerul/partenerii de proiect, cuprinzând prevederi clare referitoare la rolul și responsabilitățile fiecăreia dintre părți, inclusiv în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor stipulate în OUG nr. 77/2014, drepturile și obligațiile părților pentru implementarea proiectului, un buget detaliat și prevederi cu privire la plăți și modalitatea de gestionare a avantajelor economice obținute în cadrul proiectului, inclusiv obligațiile privind stoparea și recuperarea ajutorului de stat, după caz;
- b) **activitate** – activitatea pentru care se acordă ajutor de stat;
- c) **activitate economică** – furnizarea de bunuri, lucrări și servicii pe o piață;
- d) **ajutor de stat** – orice măsură de sprijin care îndeplinește toate criteriile prevăzute la articolul 107 alin. (1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene;
- e) **ajutor utilizat abuziv** – ajutorul utilizat de beneficiar fără respectarea condițiilor de acordare detaliate în Schema de ajutor de stat aferentă prezentului apel;
- f) **antreprenoriat cultural** – modalitate de consolidare a valențelor economice și sociale ale activităților culturale și a impactului acestora;
- g) **apel de proiecte** – modalitate competitivă de depunere, evaluare și selecție a unor proiecte ce se înscriu în obiectivele Programului RO-CULTURA și care respectă prevederile Ghidului solicitantului și ale Schemei de ajutor de stat;
- h) **avans** – prima tranșă de plată acordată beneficiarului de către furnizor, în limita stabilită în contractul de finanțare, în vederea acoperirii părții de cheltuieli justificate estimate ale proiectului până la plata primei prefinanțări;
- i) **avantaj** – orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului. Ori de câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj;
- j) **beneficiar de ajutor de stat** – promotorul de proiect și partenerul de proiect din România, întreprindere, care beneficiază de sprijin financiar nerambursabil în cadrul Schemei de ajutor de stat;
- k) **cheltuieli eligibile** – costurile prevăzute la art. 53 din Regulamentul de exceptare în bloc;
- l) **costuri indirecte** – costurile instituției culturale sau ale sitului de patrimoniu legate de activități continue sau periodice care se desfășoară în cursul activității obișnuite, în legătură directă cu costurile eligibile directe atribuite proiectului și cu activitățile desfășurate în cadrul proiectului.
- m) **cofinanțare/contribuție proprie** – totalul sumelor asigurate de către beneficiarii de ajutor de stat și/sau de către partenerii acestora, după caz, pentru implementarea proiectelor, reprezentând sume aferente cheltuielilor eligibile, conform contractului de finanțare;
- n) **Comitetul Mecanismului Financiar SEE (CMF)** – Comitetul înființat de Comitetul permanent al Statelor AELS să gestioneze Mecanismul Financiar SEE 2014-2021;
- o) **componentă de infrastructură („hard measure”)** – realizarea de lucrări de intervenție la construcții existente pentru care este obligatorie obținerea unei autorizații de construire în condițiile legii;

- p) **conflict de interese** – situația în care o persoană implicată în procesul de selecție deține interese directe sau indirecte care sunt sau par a fi incompatibile cu exercitarea imparțială și/sau obiectivă a funcțiilor legate de procesul de selecție. Aceste interese pot fi legate de interese economice, afinități politice sau naționale, legături de familie sau personale, alte interese comune cu cele ale solicitantului sau ale partenerului său, sau orice alte interese care pot influența activitatea imparțială și obiectivă a persoanei implicate în selecția proiectelor. De asemenea, vor fi avute în vedere și prevederile privind conflictul de interese din legislația națională incidentă;
- q) **contract de finanțare** – contractul încheiat între furnizor și promotorul de proiect (beneficiar de ajutor de stat), care reglementează drepturile și obligațiile aferente implementării unui proiect și prin intermediul căruia este acordat ajutorul de stat sub formă de sprijin financiar nerambursabil;
- r) **data acordării ajutorului de stat** – data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului, în speță, data semnării contractului de finanțare între beneficiar și furnizor;
- s) **dosar de finanțare** – totalitatea documentelor aferente unui proiect depus în cadrul unui apel de proiecte, conținând cererea de finanțare, documentele obligatorii și alte documente suport;
- t) **dublă finanțare** – finanțarea unor costuri care au fost deja acoperite/ decontate din Mecanismul Financiar SEE sau alte fonduri publice/ fonduri externe nerambursabile sau finanțarea aceleiași activități din mai multe surse;
- u) **evaluare** – o apreciere sistematică, obiectivă și independentă a modului de concepere, implementare și/sau a rezultatelor obținute în programe și proiecte, cu scopul de a determina relevanța, coerența și consistența, eficacitatea, eficiența, impactul și sustenabilitatea contribuției financiare;
- v) **furnizor de ajutor de stat** – Ministerul Culturii și Identității Naționale prin Unitatea de Management a Proiectului;
- w) **ghidul solicitantului** – documentul ce cuprinde informațiile necesare solicitantului pentru pregătirea, derularea și implementarea proiectului;
- x) **infrastructură culturală** – clădiri-monument istoric individualizate în Lista Monumentelor Istorice (LMI) actualizată, în care se desfășoară activități culturale;
- y) **inovare** – implementarea unui produs nou sau îmbunătățit semnificativ (bunuri sau servicii) sau a unui proces, a unei noi metode de punere pe piață sau a unei noi metode organizaționale în practicile de afaceri, în organizarea locului de muncă sau într-o relație externă. Inovarea poate fi la nivel de întreprindere, la nivel de sector, la nivel național sau la nivel internațional. Inovarea presupune inclusiv utilizarea de soluții/tehnologii/produse deja dezvoltate/disponibile pe piață și ajustarea acestora la propriile nevoi;
- z) **instituție publică** – denumire generică ce include Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea acestora, indiferent de modul de finanțare a acestora, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- aa) **întreprindere** – orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul său juridic și de modul în care este finanțată;
- bb) **întreprindere în dificultate** – întreprindere care se află în cel puțin una din situațiile următoare:
 - i. În cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată (altă decât un IMM care există de mai puțin de trei ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM aflat la 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate.

Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, „societate cu răspundere limitată” se referă în special la tipurile de societăți menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE, respectiv societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată, societate în comandită pe acțiuni, iar „capital social” include, dacă este cazul, orice capital suplimentar.

- ii. În cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății (alta decât un IMM care există de mai puțin de trei ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM aflat la 7 ani de la prima sa vânzare comercială care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat), atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, „o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății” se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE, respectiv societate în nume colectiv, societate în comandită simplă.
 - iii. Atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi.
 - iv. Atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare.
 - v. În cazul unei întreprinderi care nu este un IMM, inclusiv în cazul organizațiilor neguvernamentale, instituțiilor publice și unităților administrativ-teritoriale care desfășoară activitate economică, reflectată separat în conturi contabile distincte, atunci când, în ultimii 2 ani, raportul datoriei/capitaluri proprii al întreprinderii este mai mare de 7,5 și capacitatea de acoperire a dobânzilor calculată pe baza EBITDA se situează sub valoarea 1,0;
- cc) **monitorizare** – urmărirea implementării proiectelor și programelor pentru a se asigura că procedurile stabilite sunt respectate, pentru a verifica progresul înregistrat în vederea obținerii rezultatelor și realizărilor stabilite și a identifica la timp eventualele probleme, în vederea adoptării de măsuri corective;
- dd) **monument istoric** – bun imobil, construcție și teren situat pe teritoriul României, semnificativ pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală. Regimul de monument istoric este conferit prin clasarea acestor bunuri imobile conform procedurii prevăzute în legea specială;
- ee) **Oficiul Mecanismului Financiar** – oficiul care asistă CMF în gestionarea Mecanismului Financiar SEE 2014-2021, respectiv a Programului RO-CULTURA, care este responsabil pentru derularea operațiunilor curente ale MFSEE 2014-2021 în numele CMF și îndeplinește funcția de punct de contact;
- ff) **Operator de Program** – Ministerul Culturii și Identității Naționale prin Unitatea de Management a Proiectului pentru Programul RO-CULTURA, în cadrul prezentei Scheme de ajutor de stat fiind furnizor de ajutor de stat și administrator al Schemei;
- gg) **organizație neguvernamentală** – organizație voluntară, non-profit, având un scop non-comercial, înființată ca persoană juridică în țara de origine, independentă³ de

³ Această condiție nu este îndeplinită de organizațiile care: - au mai mult de jumătate din membri instituții și/sau autorități publice locale, regionale și/sau naționale; - au mai mult de jumătate din membrii cu drept de vot ai Consiliului Director / Adunării Generale autorități publice locale, regionale și/sau naționale sau reprezentanți persoane fizice ai acestora; - au structurile de organizare și funcționare constituite astfel încât deciziile sunt influențate majoritar de către instituții și/sau autorități

administrațiile locale, regionale sau de administrația centrală, de entitățile publice, de partidele politice și de organizațiile comerciale⁴. Instituțiile religioase și partidele politice nu sunt considerate organizații neguvernamentale eligibile pentru scopurile Programului RO-CULTURA;

- hh) **Partener de Program** – entitate din statele donatoare, desemnată de CMF, care oferă consiliere cu privire la pregătirea și/sau implementarea Programului. Pentru Programul RO-CULTURA, partenerii de program sunt Directoratul Norvegian pentru Patrimoniu Cultural și Consiliul Artelor din Norvegia;
- ii) **partener de proiect** – persoană juridică, activ implicată și contribuind în mod eficient la implementarea unui proiect. Împarte cu Promotorul de Proiect un scop cultural, social sau economic comun, care urmează să fie realizat prin implementarea acelui proiect. Partenerul de proiect din România este beneficiar de ajutor de stat, împreună cu promotorul de proiect;
- jj) **prefinanțare** – tranșă de plată acordată beneficiarului ajutorului de stat (promotorului de proiect) de către furnizor (Operatorul de Program) pe baza estimărilor financiare ale cheltuielilor eligibile aferente perioadelor de raportare intermediare, în limitele stabilite prin Schemă;
- kk) **proiect** – o serie de lucrări indivizibile din punct de vedere economic care îndeplinesc o funcție tehnică precisă și cu obiective clar stabilite referitoare la programul în care se încadrează;
- ll) **proiect în parteneriat cu statele donatoare** – proiect implementat în strânsă cooperare cu un partener de proiect a cărui locație principală este în unul dintre statele donatoare;
- mm) **promotor de proiect** – beneficiar de ajutor de stat, persoană juridică, cu responsabilitate în inițierea, pregătirea și implementarea unui proiect, care a semnat contractul de finanțare pentru acordarea ajutorului de stat sub formă de sprijin financiar nerambursabil;
- nn) **protejarea monumentelor istorice** – ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale;
- oo) **Punct Național de Contact** – entitate publică națională desemnată de Statul Beneficiar, ce deține responsabilitatea generală pentru atingerea obiectivelor Mecanismului Financiar SEE 2014-2021, precum și pentru implementarea prevederilor Memorandumului de Înțelegere, respectiv Ministerul Fondurilor Europene;
- pp) **sectoare culturale și creative** – toate sectoarele ale căror activități sunt bazate pe valori culturale și/sau expresii artistice și alte expresii creative, indiferent dacă aceste activități sunt orientate sau nu către piață și indiferent de tipul de structură care le realizează și de modul de finanțare a structurii respective. Activitățile respective includ dezvoltarea, crearea, producerea, difuzarea și conservarea bunurilor și serviciilor care constituie/încorporează expresii culturale, artistice sau alte expresii creative, precum și funcțiile conexe, cum ar fi educația sau managementul/gestionarea. Sectoarele culturale și creative includ, printre altele, arhitectura, arhivele, bibliotecile și muzeele, artizanatul artistic, patrimoniul cultural

publice locale, regionale și/sau naționale. Aprecierea îndeplinirii condiției de independență se va realiza pe baza unei analize în concret a situației organizației în cauză.

⁴ Această condiție nu este îndeplinită de organizațiile care: - au mai mult de jumătate din membri entități cu scop lucrativ; - au mai mult de jumătate din membrii cu drept de vot ai Consiliului Director / Adunării Generale entități cu scop lucrativ sau reprezentanți persoane fizice ai acestora; - au structurile de organizare și funcționare constituite astfel încât deciziile sunt influențate majoritar de către entități cu scop lucrativ. Aprecierea îndeplinirii condiției de independență se va realiza pe baza unei analize în concret a situației organizației în cauză.

- material și imaterial, designul, festivalurile, muzica, literatura, artele spectacolului, editarea, radioul și artele vizuale;
- qq) **solicitant** – persoană juridică publică sau privată, înregistrată în România, care îndeplinește condițiile de eligibilitate ale Programului RO-CULTURA și care depune o cerere de finanțare în cadrul unui apel de proiecte;
- rr) **sprijin financiar nerambursabil** – suma acordată în baza contractului de finanțare în vederea implementării proiectului, constituită din suma finanțată din MFSEE și cofinanțarea națională publică aferentă;
- ss) **state donatoare** – Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

6. Alocare financiară

6.1 Alocare financiară totală

Suma totală alocată prezentului apel de proiecte este de **16.000.000 Euro**, compusă din:

- 13.600.000 Euro (85%) – contribuția Mecanismului Financiar SEE 2014-2021;
- 2.400.000 Euro (15%) – contribuția națională.

6.2 Alocarea financiară pe proiecte

Prezentul apel de proiecte intră sub incidența normelor europene și naționale privind acordarea ajutorului de stat.

Ajutorul de stat se acordă sub formă de sprijin financiar nerambursabil.

Valoare minimă a finanțării nerambursabile	Valoare maximă a finanțării nerambursabile	Rată maximă a finanțării nerambursabile
200.000 Euro	2.000.000 Euro	80% din totalul costurilor eligibile ale proiectului

În cadrul unui proiect implementat în parteneriat, nu se acceptă ca mai mult de 40% din bugetul total eligibil al proiectului să fie alocat partenerului/partenerilor.

Cofinanțarea/contribuția proprie poate fi asigurată doar sub formă de numerar. Prin excepție, în cazul proiectelor în care Promotorul de proiect este ONG, cofinanțarea poate fi asigurată atât de acesta, cât și de partenerul de tip ONG și sub formă de muncă voluntară (contribuție în natură). În acest caz, contribuția în natură sub formă de muncă voluntară poate constitui până la 50% din totalul contribuției proprii eligibile asigurate de solicitant împreună cu partenerii.*

*Baza de calcul a prețurilor unitare pentru munca voluntară va lua în considerare datele oficiale cu privire la salariul minim și mediu pe economie la nivel național, în vigoare la momentul lansării apelului de proiecte și va rămâne fixă pe toată durata de implementare a proiectului.

În funcție de tipul de muncă, două niveluri diferite ale prețurilor vor fi utilizate:

- în cazul muncii administrative/necalificate, va fi luat în considerare salariul minim brut pe economie. De exemplu, conform H.G. nr. 937/2018 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, începând cu data de 1 ianuarie 2019, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se stabilește la 2.080 lei lunar, pentru un program normal de lucru în medie de 167,333 ore pe lună, reprezentând 12,43 lei/oră.
- în cazul muncii complexe/calificate, va fi luat în considerare salariul mediu brut pe economie. De exemplu, conform Legii nr. 47/2019 a bugetului asigurărilor de stat pe anul 2019, câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului

asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 este de 5.163 lei lunar pentru un program complet de lucru de 167,333 de ore în medie pe lună reprezentând 30,85 lei/oră.

Pentru justificarea costului pe oră aferent muncii voluntare, contractul de voluntariat va fi însoțit de o anexă în care se va cuantifica costul/oră aferent muncii voluntare raportat la bugetul proiectului. Contractul de voluntariat va fi prezentat OP în etapa de implementare a proiectului.

Pentru a verifica încadrarea în valoarea maximă a sprijinului financiar nerambursabil, solicitantul va lua în considerare cursul InforEuro din luna lansării apelului de proiecte, respectiv iunie 2019 (1 euro = 4,7623 lei).

Valoarea maximă a sprijinului financiar nerambursabil acordat se va determina înainte de semnarea contractului de finanțare, ținând cont de regulile privind intensitatea maximă și cumulul stabilite prin Schema de ajutor de stat aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii și Identității Naționale nr. 2527/28.05.2019, publicat în Monitorul Oficial nr. 449/05.06.2019, respectiv în Monitorul Oficial nr. 449 bis/05.06.2019.

7. Eligibilitate

7.1 Eligibilitatea solicitantului

Constituie **solicitant eligibil** în cadrul prezentului apel de proiecte **entitatea** care îndeplinește **cumulativ** următoarele criterii:

- a. are calitatea de persoană juridică înregistrată în România, respectiv are personalitate juridică;
- b. se încadrează în una dintre următoarele categorii:
 - instituție publică, în sensul definiției de la secțiunea 5 a prezentului Ghid;
 - unitate administrativ-teritorială, definită conform *Legii administrației publice locale nr. 215/2001*, cu modificările și completările ulterioare, precum și sector al Municipiului București;
 - organizație neguvernamentală, în sensul definiției de la secțiunea 5 a prezentului Ghid, constituită în baza *Legii nr. 21/1924 pentru persoanele juridice (Asociații și Fundații)* sau a *Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005*, cu modificările și completările ulterioare și care poate desfășura activitățile propuse prin proiect potrivit documentelor statutare;
 - societate comercială constituită în baza *Legii nr. 31/1990 privind societățile, republicată*, cu modificările și completările ulterioare **SAU** societate cooperativă constituită în baza *Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției (republicată)*, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:
 - se încadrează în categoria IMM (microîntreprindere, întreprindere mică sau întreprindere mijlocie, astfel cum sunt definite în Recomandarea 2003/361/CE),
 - domeniul/-ile de activitate (clasa CAEN) vizat/-e de proiect este/sunt înscris/-e în obiectul de activitate al societății la data depunerii proiectului (conform certificatului constatator ORC),
 - domeniul/-ile de activitate (clasa CAEN) vizat/-e de proiect este/sunt autorizat/e la sediul identificat ca loc de implementare al proiectului la momentul începerii activității de valorificare a monumentului istoric, indiferent dacă reprezintă activitatea principală sau secundară a întreprinderii⁵.

Fiecare solicitant de tip IMM va completa „Declarația privind tipul și categoria întreprinderii”;

⁵ Verificarea condiției se va realiza de către Operatorul de Program în etapa de implementare a proiectului.

- c. deține unul dintre următoarele drepturi reale asupra monumentului istoric vizat de proiect:
- drept de proprietate (inclusiv dreptul de proprietate asupra construcției aferent unui drept de suprafață),
 - drept de administrare specific dreptului de proprietate publică,
 - drept de concesiune specific dreptului de proprietate publică,
 - drept de concesiune asupra bunului proprietate privată a statului sau a unității administrativ-teritoriale.

Dreptul asupra monumentului istoric vizat de proiect trebuie să fie valabil din momentul depunerii proiectului, pe toată perioada de implementare a proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani de la aprobarea raportului final al proiectului de către Operatorul de Program;

- d. *[se aplică atunci când solicitantul deține un alt drept real decât dreptul de proprietate asupra monumentului istoric vizat de proiect]* deține dreptul de restaurare și dreptul de utilizare/ exploatare/ valorificare a monumentului istoric, conform obiectului proiectului, pe toată perioada de implementare a proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani de la aprobarea raportului final al proiectului de către Operatorul de Program;
- e. *[se aplică atunci când dreptul de proprietate deținut de solicitant asupra monumentului istoric vizat de proiect este aferent unui drept de suprafață asupra terenului]* deține acordul proprietarului terenului pentru realizarea lucrărilor de intervenție asupra construcției conform obiectului proiectului;
- f. nu se află în una din următoarele situații:
1. solicitantul este în faliment, în insolvență sau în lichidare, activitățile sale sunt sub administrare judiciară, face obiectul unui concordat preventiv, mandat ad-hoc sau alt acord încheiat cu creditorii, și-a suspendat activitatea comercială, face obiectul unor proceduri legate de aceste aspecte și se află în orice altă situație similară care ar decurge dintr-o procedură asemănătoare prevăzută de legislația sau reglementările europene și naționale;
 2. solicitantul nu și-a îndeplinit obligațiile cu privire la plata impozitelor și taxelor la bugetele locale și la bugetul de stat în conformitate cu legile în vigoare și nu beneficiază, în condițiile legii, de eşalonarea acestora ori de alte facilități în vederea plății acestora, inclusiv, după caz, a eventualelor dobânzi ori penalități de întârziere acumulate sau a amenzilor. Această condiție nu se aplică atunci când valoarea obligațiilor de plată nete este mai mică de 1/12 din totalul obligațiilor datorate la bugetul de stat în ultimele 12 luni, respectiv valoarea obligațiilor de plată este mai mică de 1/6 din totalul obligațiilor datorate la bugetul local în ultimul trimestru;
 3. solicitantul sau reprezentantul legal au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești rămase definitive (res judicata) pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală, spălare de bani sau finanțarea terorismului, infracțiuni aferente terorismului sau infracțiuni legate de activități teroriste, exploatarea prin muncă a copiilor sau alte forme de trafic de persoane sau orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene sau ale donatorilor publici internaționali, inclusiv condamnări definitive în cauze referitoare la obținerea și utilizarea fondurilor nerambursabile (europene și/sau provenind de la donatori publici internaționali) și a fondurilor publice naționale aferente acestora;
 4. solicitantul sau reprezentantul legal au fost condamnați printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă (res judicata) pentru o infracțiune legată de conduita lor profesională;
 5. solicitantul sau reprezentantul legal au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești sau decizii administrative rămase definitive (res judicata) cu privire la o abatere profesională gravă, deoarece au încălcat legile, regulamentele sau standardele etice ale profesiei din care face parte solicitantul sau deoarece se fac vinovați de orice conduită abuzivă care le afectează credibilitatea profesională, atunci când această conduită trădează o intenție frauduloasă sau o neglijență gravă;

6. solicitantul sau reprezentantul legal au încercat, direct sau prin interpuși, să obțină informații confidențiale sau să influențeze evaluatorii Operatorului de Program în timpul procesului de evaluare a cererilor de finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte sau altor apeluri de proiecte derulate în cadrul Programului RO-CULTURA;
7. solicitantul sau reprezentantul legal au furnizat informații false Operatorului de Program, nu furnizează sau nu sunt în măsură să prezinte informațiile/ documentele justificative solicitate în vederea selecției proiectului pentru finanțare;
8. solicitantul sau reprezentantul legal se află în orice situație de conflict de interese, definit în conformitate cu prevederile naționale/ europene în vigoare, care ar putea apărea în legătură cu prezentul apel de proiecte (un conflict de interese ar putea apărea mai ales ca urmare a unor interese economice, afinități politice sau naționale, legături familiale sau emoționale sau orice altă legătură relevantă sau orice alt interes comun);
9. solicitantul sau reprezentantul legal au informat cu întârziere Operatorul de Program despre orice situație care ar constitui un conflict de interese ori ar putea da naștere unui conflict de interese.
10. solicitantul este subiectul unei decizii de recuperare a unui ajutor *de minimis* de stat în cazul căreia creanța nu a fost integral recuperată;
11. solicitantul este întreprindere în dificultate⁶;
- g. nu este partid politic, instituție religioasă sau cult religios recunoscut de stat, după caz, indiferent de forma de organizare;
- h. respectă legislația națională și europeană în vigoare cu privire la acordarea ajutorului de stat/ *de minimis*, inclusiv în ceea ce privește cumulul, așa cum acesta este definit în Schema de ajutor de stat;
- i. este direct responsabil pentru inițierea, pregătirea, implementarea și sustenabilitatea proiectului, împreună cu partenerii de proiect (dacă este cazul);
- j. dispune de resurse financiare suficiente și stabile, precum și de competențele profesionale și calificările necesare pentru implementarea proiectului și asigurarea sustenabilității acestuia;
- k. dispune de resursele necesare pentru asigurarea cofinanțării ce îi revine din costurile eligibile ale proiectului, dacă este cazul;
- l. dispune de resursele necesare pentru finanțarea tuturor costurilor neeligibile (inclusiv a costurilor conexe) aferente proiectului, precum și pentru acoperirea eventualelor corecții financiare rezultate din implementarea proiectului, dacă este cazul;
- m. nu a beneficiat și nu beneficiază de sprijin financiar din fonduri publice/ fonduri externe nerambursabile pentru implementarea proiectului (identitate de obiective, rezultate, activități etc.) sau a unor activități aferente proiectului;
- n. își asumă obligația de a informa imediat furnizorul în situația în care proiectul/ activități din proiect este/sunt aprobat(e) la finanțare din alte fonduri publice/ fonduri externe nerambursabile ulterior depunerii acestuia.

Solicitantul nu va primi sprijin financiar nerambursabil dacă în dosarul de finanțare prezintă informații care nu corespund cu documentele suport depuse în etapele de pre-contractare și contractare.

7.2 Eligibilitatea partenerilor de proiect

Proiectul poate fi implementat în parteneriat cu una sau mai multe entități din România și/sau Statele Donatoare.

În cazul solicitanților de tip unitate administrativ-teritorială/ instituție publică,

⁶ Solicitantul va completa „Declarația pe propria răspundere cu privire la neîncadrarea în întreprindere în dificultate”.

parteneriatul cu o entitate de drept privat de tip organizație neguvernamentală sau societate comercială/ societate cooperativă de tip IMM, înregistrată ca persoană juridică în România, este OBLIGATORIU, în vederea valorificării/ revitalizării monumentului istoric restaurat.

Partenerii trebuie să aibă capacitatea să desfășoare activități relevante în cadrul proiectului. Solicitantul trebuie să prezinte, în cererea de finanțare, valoarea adăugată adusă de implicarea fiecăreia dintre părți în implementarea proiectului.

Parteneriatul creat nu poate constitui o atribuire mascată a unui contract de achiziție publică, respectiv nu trebuie să limiteze competiția pe piața bunurilor sau serviciilor prin intrarea în parteneriat cu un potențial furnizor de servicii și nu trebuie să afecteze utilizarea eficientă a fondurilor publice din perspectiva costurilor implicate.

Partenerul de proiect din statele donatoare nu poate obține un avantaj pentru sine în urma implementării proiectului. Orice avantaj obținut de acesta ca urmare a implementării proiectului, precum taxe obținute din vânzarea biletelor la diferite evenimente, taxe percepute pentru participarea la diferite activități organizate de partener etc., trebuie să fie transferat beneficiarului de ajutor de stat (promotorul de proiect).

7.2.1 Natura și situația partenerului

Partenerul de proiect eligibil este **entitatea** care îndeplinește **cumulativ** următoarele criterii:

- a. are calitatea de persoană juridică înregistrată în România sau în unul dintre statele donatoare, respectiv are personalitate juridică;
- b. se încadrează în una dintre următoarele categorii:

A. Parteneri de proiect din România:

- organizație neguvernamentală, care:
 - este ONG în sensul definiției de la secțiunea 5 a prezentului Ghid **și**
 - este constituită în baza Legii nr. 21/1924 pentru persoanele juridice (Asociații și Fundații) sau a Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare **și**
 - a fost înființată în urmă cu cel puțin 2 ani⁷ (față de data de lansare a apelului de proiecte) **și**
 - activitatea sa, conform documentelor statutare, este, *printre altele*, în sectoarele culturale și creative, astfel cum sunt definite în Regulamentul UE nr. 1295/2013 **și**
 - poate desfășura activitățile propuse prin proiect potrivit documentelor statutare;
- societate comercială, care:
 - este constituită în baza Legii nr. 31/1990 privind societățile (republicată), cu modificările și completările ulterioare **și**
 - se încadrează în categoria IMM (microîntreprindere, întreprindere mică sau întreprindere mijlocie, astfel cum sunt definite în Recomandarea 2003/361/CE)⁸ **și**
 - a fost înființată în urmă cu cel puțin 2 ani⁹ (față de data de lansare a apelului de proiecte) **și**

⁷ Calculul termenului se realizează potrivit art. 2551-2556 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil.

⁸ Fiecare partener de proiect din România de tip IMM va completa „Declarația privind tipul și categoria întreprinderii”.

⁹ Calculul termenului se realizează potrivit art. 2551-2556 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil.

- activitatea sa, conform documentelor statutare/ constitutive, este, printre altele, în sectoarele culturale și creative, astfel cum sunt definite în Regulamentul UE nr. 1295/2013 **și**
 - domeniul/-ile de activitate (clasa CAEN) vizat/-e de proiect și relevant/-e din perspectiva activităților derulate de partener în cadrul proiectului este/sunt înscris/-e în obiectul de activitate al societății la data depunerii proiectului (conform certificatului constatator ORC);
- societate cooperativă, care:
 - este constituită în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției (republicată), cu modificările și completările ulterioare **și**
 - se încadrează în categoria IMM (microîntreprindere, întreprindere mică sau întreprindere mijlocie, astfel cum sunt definite în Recomandarea 2003/361/CE)¹⁰ **și**
 - a fost înființată în urmă cu cel puțin 2 ani¹¹ (față de data de lansare a apelului de proiecte) **și**
 - activitatea sa, conform documentelor statutare/constitutive, este, printre altele, în sectoarele culturale și creative, astfel cum sunt definite în Regulamentul UE nr. 1295/2013 **și**
 - domeniul/-ile de activitate (clasa CAEN) vizat/-e de proiect și relevant/-e din perspectiva activităților derulate de partener în cadrul proiectului este/sunt înscris/-e în obiectul de activitate al societății la data depunerii proiectului (conform certificatului constatator ORC);
- instituție publică de cultură (muzeu, teatru, operă, operetă, filarmonică, bibliotecă, arhivă, centru cultural etc.).

B. Parteneri de proiect din statele donatoare:

- orice entitate publică sau privată, comercială sau necomercială, inclusiv organizații neguvernamentale, astfel cum sunt definite la secțiunea 5 din prezentul Ghid, cu personalitate juridică, înființată în unul dintre statele donatoare.
- c. nu se află în una dintre următoarele situații:
1. partenerul este în faliment, în insolvență sau în lichidare, activitățile sale sunt sub administrare judiciară, face obiectul unui concordat preventiv, mandat ad-hoc sau alt acord încheiat cu creditorii, și-a suspendat activitatea comercială, face obiectul unor proceduri legate de aceste aspecte și se află în orice altă situație similară care ar decurge dintr-o procedură asemănătoare prevăzută de legislația sau reglementările europene și naționale;
 2. partenerul nu și-a îndeplinit obligațiile cu privire la plata impozitelor și taxelor la bugetele locale și la bugetul de stat în conformitate cu legile în vigoare și nu beneficiază, în condițiile legii, de eșalonarea acestora ori de alte facilități în vederea plății acestora, inclusiv, după caz, a eventualelor dobânzi ori penalități de întârziere acumulate sau a amenzilor. Această condiție nu se aplică partenerilor din România atunci când valoarea obligațiilor de plată nete este mai mică de 1/12 din totalul obligațiilor datorate la bugetul de stat în ultimele 12 luni, respectiv valoarea obligațiilor de plată este mai mică de 1/6 din totalul obligațiilor datorate la bugetul local în ultimul trimestru;
 3. partenerul sau reprezentantul legal au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești rămase definitive (res judicata) pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală, spălare de bani sau finanțarea terorismului, infracțiuni aferente terorismului sau infracțiuni legate de activități teroriste, exploatarea prin muncă a copiilor sau alte forme de trafic de persoane sau orice altă activitate ilegală care aduce atingere

¹⁰ Fiecare partener de proiect din România de tip IMM va completa „Declarația privind tipul și categoria întreprinderii”.

¹¹ Calculul termenului se realizează potrivit art. 2551-2556 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil.

- intereselor financiare ale Uniunii Europene sau ale donatorilor publici internaționali, inclusiv condamnări definitive în cauze referitoare la obținerea și utilizarea fondurilor nerambursabile (europene și/sau provenind de la donatori publici internaționali) și a fondurilor publice naționale aferente acestora;
4. partenerul sau reprezentantul legal au fost condamnați printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă (res judicata) pentru o infracțiune legată de conduita lor profesională;
 5. partenerul sau reprezentantul legal au făcut obiectul unei hotărâri judecătorești sau decizii administrative rămase definitive (res judicata) cu privire la o abatere profesională gravă, deoarece au încălcat legile, regulamentele sau standardele etice ale profesiei din care face parte solicitantul sau deoarece se fac vinovați de orice conduită abuzivă care le afectează credibilitatea profesională, atunci când această conduită trădează o intenție frauduloasă sau o neglijență gravă;
 6. partenerul sau reprezentantul legal au încercat, direct sau prin interpuși, să obțină informații confidențiale sau să influențeze evaluatorii Operatorului de Program în timpul procesului de evaluare a cererilor de finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte sau altor apeluri de proiecte derulate în cadrul Programului RO-CULTURA;
 7. partenerul sau reprezentantul legal au furnizat informații false Operatorului de Program, nu furnizează sau nu sunt în măsură să prezinte informațiile/ documentele justificative solicitate în vederea selecției proiectului pentru finanțare;
 8. partenerul sau reprezentantul legal se află în orice situație de conflict de interese, definit în conformitate cu prevederile naționale/ europene în vigoare, care ar putea apărea în legătură cu prezentul apel de proiecte (un conflict de interese ar putea apărea mai ales ca urmare a unor interese economice, afinități politice sau naționale, legături familiale sau emoționale sau orice altă legătură relevantă sau orice alt interes comun);
 9. partenerul sau reprezentantul legal au informat cu întârziere Operatorul de Program despre orice situație care ar constitui un conflict de interese ori ar putea da naștere unui conflict de interese;
 10. partenerul din România este subiectul unei decizii de recuperare a unui ajutor *de minimis*/ de stat în cazul căreia creanța nu a fost integral recuperată;
 11. partenerul din România este întreprindere în dificultate¹²;
- d. nu este partid politic, instituție religioasă sau cult religios recunoscut de stat, după caz, indiferent de forma de organizare;
 - e. este activ implicat în și contribuie la implementarea proiectului;
 - f. dispune de resurse financiare suficiente și stabile, precum și de competențele profesionale și calificările necesare pentru îndeplinirea responsabilităților sale în cadrul proiectului (inclusiv în perioada de sustenabilitate, dacă este cazul);
 - g. dispune de resursele necesare pentru asigurarea cofinanțării ce îi revine din costurile eligibile ale proiectului, dacă este cazul;
 - h. dispune de resursele necesare pentru finanțarea costurilor neeligibile (inclusiv a costurilor conexe) aferente activităților derulate, precum și pentru acoperirea eventualelor corecții financiare rezultate din implementarea acestora, dacă este cazul;
 - i. nu a beneficiat și nu beneficiază de sprijin financiar din fonduri publice/ fonduri externe nerambursabile pentru implementarea proiectului depus (identitate de obiective, rezultate, activități etc.) sau a unor activități aferente proiectului;
 - j. își asumă obligația de a informa imediat OP în situația în care proiectul/ activități din proiect este/sunt aprobat(e) la finanțare din alte fonduri publice/ fonduri externe nerambursabile ulterior depunerii acestuia în cadrul prezentului apel de proiecte;
 - k. respectă legislația națională și europeană în vigoare cu privire la acordarea ajutorului de stat/*de minimis*, inclusiv în ceea ce privește cumulul, așa cum acesta este definit în Schema de ajutor de stat.

¹² Partenerul de proiect din România va completa „Declarația pe propria răspundere cu privire la neîncadrarea în întreprindere în dificultate”.

O entitate poate participa în calitate de partener într-un număr nelimitat de proiecte în cadrul prezentului apel.

7.2.2 Selecția partenerului/ partenerilor

În procesul de selecție a partenerilor de tip entitate privată din România și/sau Statele Donatoare, solicitantul de tip instituție publică/ unitate administrativ-teritorială (inclusiv sector al Mun. București), va respecta **cel puțin** cerințele privind procedura transparentă și nediscriminatorie prevăzute de OUG nr. 34/2017 și Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2840/31.10.2017¹³, respectiv:

- Pentru partenerii de proiect de drept privat din România:
 - ➡ Va face publică intenția privind stabilirea unui parteneriat cu entități private în vederea implementării unui proiect finanțat din Programul RO-CULTURA, prin intermediul canalelor media cu acoperire națională sau prin internet;
 - ➡ Va menționa în anunțul de intenție principalele activități ale proiectului și condițiile minime pe care trebuie să le îndeplinească partenerii;
 - ➡ Va demonstra că a ales partenerii dintre entitățile private care au răspuns anunțului public (prin raport de selecție sau document echivalent);
- Pentru partenerii de proiect de drept privat din Statele Donatoare:
 - ➡ Va face dovada că partenerii au fost selectați dintre organizațiile care au domenii de activitate în concordanță cu obiectivele specifice ale proiectului.

Este încurajat parteneriatul cu parteneri din Statele Donatoare.

Solicitantul poartă întreaga responsabilitate în ceea ce privește respectarea tuturor prevederilor legale incidente, inclusiv, dar fără a se limita la, regimul juridic al bunurilor aflate în proprietatea publică sau privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale/ sectoarelor Municipiului București.

7.2.3 Acordul de parteneriat

În cazul în care un proiect este implementat în parteneriat cu una sau mai multe entități, este obligatorie încheierea unui **Acord de parteneriat între promotorul de proiect (solicitant) și entitatea/ entitățile parteneră/-e**, conform modelului pus la dispoziție de Operatorul de Program.

Acordul de parteneriat trebuie să conțină următoarele informații:

- a) rolurile și responsabilitățile părților implicate în parteneriat, inclusiv în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor stipulate în OUG nr. 77/2014;
- b) prevederi referitoare la acordurile financiare dintre părți, inclusiv, dar fără a se limita la, prevederi referitoare la cheltuielile alocate partenerului de proiect din bugetul proiectului;
- c) modalitatea de gestionare a avantajelor economice obținute în cadrul proiectului, inclusiv obligațiile privind stoparea și recuperarea ajutorului de stat, după caz;
- d) reguli referitoare la cursul de schimb luat în considerare la cheltuieli/ rambursări;
- e) prevederi privind auditul efectuat la parteneri în legătură cu implementarea proiectului;
- f) un buget detaliat;
- g) prevederi referitoare la soluționarea conflictelor.

¹³ Criteriul de eligibilitate se consideră îndeplinit în cazul selectării partenerului în baza altor acte normative relevante, sub condiția respectării cerințelor minime privind procedura transparentă și nediscriminatorie prevăzute în OUG nr. 34/2017 și Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2840/31.10.2017.

La momentul depunerii dosarului de finanțare, se va transmite o scrisoare de intenție privind parteneriatul, conform modelului anexat la prezentul Ghid.

Acordul de parteneriat va fi transmis Operatorului de Program în etapa de contractare.

Scrisoarea de intenție privind parteneriatul și Acordul de parteneriat vor fi întocmite în limba engleză, dacă cel puțin una dintre părțile acordului este o entitate din Statele Donatoare.

7.3 Eligibilitatea proiectului/ activităților

7.3.1 Tipuri de proiecte eligibile

Proiectele finanțate în cadrul prezentului apel trebuie să contribuie într-o manieră relevantă și consistentă la atingerea obiectivelor MFSEE 2014-2021, a obiectivului Programului și a indicatorilor specifici rezultatului direct 1.1 al Programului.

Relevanța proiectului va fi evaluată în etapa de evaluare tehnică și financiară.

Activitățile eligibile se vor încadra în limitele prevederilor art. 53 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

Pentru a fi eligibil, proiectul trebuie să conducă la atingerea următoarelor valori țintă minime aferente indicatorilor de Program:

Număr	Rezultatele Programului	Indicatori asociați fiecărui proiect
Rezultat indirect 1	Îmbunătățirea managementului patrimoniului cultural	25% creștere a numărului anual ¹⁴ de vizitatori la obiectivele de patrimoniu și/sau a numărului de participanți la activitățile culturale 6 locuri de muncă create
Rezultat direct 1.1	Restaurarea și revitalizarea monumentelor istorice	1 clădire monument istoric restaurată și valorificată cultural și economic 1 plan de valorificare a patrimoniului cultural construit implementat 5 profesioniști cu competențe/ expertiză dezvoltate la locul de muncă

***Atenție! A se vedea explicațiile din notele de subsol de la secțiunea 4.3.**

Valoarea inițială a indicatorilor asociați rezultatelor, menționată în cererea de finanțare, trebuie să fie „0”, cu excepția indicatorului „Procent de creștere a numărului anual de vizitatori la obiectivele de patrimoniu și a numărului de participanți la activitățile culturale” a cărui valoare inițială va fi stabilită de către solicitant.

În cadrul prezentului apel de proiecte, vor fi finanțate exclusiv proiecte care conțin atât componenta de restaurare a monumentelor istorice, cât și componenta de valorificare/exploatare a acestora.

Condiții cumulative privind restaurarea/ utilizarea monumentului istoric:

- **Cel puțin 80% din capacitatea anuală a monumentului istoric ce face obiectul restaurării va fi utilizată, în termeni de timp sau de spațiu, în scopuri culturale.**
- **Monumentul istoric nu poate avea, integral sau parțial, destinații/ funcțiuni non-**

¹⁴ Îndeplinirea procentului anual de creștere se va verifica în etapa de implementare astfel: pentru anul 1 după încheierea activității de restaurare a monumentului istoric prin raportare la valoarea inițială din cererea de finanțare, pentru anul 2 (anul n) prin raportare la valoarea inițială din cererea de finanțare, etc.

culturale (e.g. spații comerciale, spații administrative în care se desfășoară activități în folosul comunității, precum instituții de învățământ, primării, spitale etc.), **cu excepția** acelor destinații/ funcțiuni auxiliare activităților culturale (e.g. cafenea în incinta muzeului, magazin de suveniruri, birouri administrative aferente desfășurării activității culturale etc.).

- **Spațiile cu destinații/ funcțiuni auxiliare activităților culturale** nu pot ocupa, în termeni de timp sau de spațiu, mai mult de 20% din capacitatea anuală a monumentului istoric ce face obiectul restaurării.
- La finalizarea proiectului, întreg monumentul trebuie să fie restaurat/ în bună stare de conservare, funcțional în integralitatea sa și redat circuitului public.
- În cazul în care sunt necesare doar lucrări de restaurare pentru o parte a unei clădiri monument istoric, restul monumentului fiind în stare bună de conservare/ restaurat, beneficiarul trebuie să se asigure că, la finalizarea proiectului, întreg obiectivul/ monumentul este restaurat/în bună stare de conservare, funcțional în integralitatea sa și redat circuitului public. Documentația tehnică va fi realizată numai pentru obiectul delimitat de către proiectant, lucrările de restaurare se vor referi doar la acest obiect, iar planul de revitalizare va fi elaborat pentru întregul obiectiv clădire monument istoric.

7.3.2 Localizarea proiectelor/ activităților

Toate activitățile unui proiect trebuie să se desfășoare în România sau în statele donatoare. Cu toate acestea, dacă există o justificare adecvată și convergentă cu obiectivele Programului, sunt permise excepții pentru activități care implică schimb de know-how, instruiți, vizite de studiu, participare la seminarii/ conferințe/ expoziții sau alte evenimente similare, care pot avea loc în alte state beneficiare (prevăzute la art. 6 din Protocolul 38c).

7.3.3 Tipuri de activități eligibile

Următoarele categorii de activități sunt considerate eligibile:

- **restaurarea monumentelor istorice, respectiv a obiectivelor cu statut de monument istoric** (individualizate în Lista monumentelor Istorice actualizată și aprobată prin Ordinul ministrului culturii și identității naționale), **în care funcționează sau vor funcționa după finalizarea restaurării:** muzee, arhive, biblioteci, centre sau spații artistice și culturale, teatre, cinematografe, opere, săli de concerte, alte organizații de spectacole, instituții de patrimoniu filmografic și alte infrastructuri, organizații și instituții artistice și culturale similare;
- **revitalizarea/ punerea în valoare a obiectivelor restaurate**, prin implementarea planului de valorificare a monumentului istoric, prin următoarele tipuri de activități:
 - activități ce vizează promovarea patrimoniului cultural mobil;
 - activități ce vizează promovarea patrimoniului imaterial sub toate formele lui, inclusiv obiceiurile populare și artizanatul;
 - activități de educație culturală și artistică, precum și promovarea înțelegerii importanței pe care o au protejarea și promovarea diversității formelor de expresie culturală prin programe educaționale și de sporire a sensibilizării publicului, inclusiv prin utilizarea noilor tehnologii;
 - activități de scriere, editare, producție, distribuție, digitizare și publicare a operelor muzicale și literare, inclusiv a traducerilor;
 - organizarea de evenimente culturale, cum ar fi festivalurile, expozițiile și alte activități culturale similare;
 - schimb de experiență, know-how și bune practici în sectoarele culturale și creative cu entități din statele donatoare;

- inițiative ce vizează mobilitatea artiștilor/profesiioniștilor din sectoarele culturale și creative și/sau a lucrărilor acestora;
 - dezvoltarea sau actualizarea competențelor și abilităților artiștilor și profesioniștilor activi în sectoarele culturale și creative, adaptate unui mediu în continuă schimbare;
 - dezvoltarea de noi produse și servicii culturale și introducerea lor pe piață;
 - promovarea diversității culturale;
 - implementarea de inițiative antreprenoriale inovatoare în sectorul cultural care să contribuie la dezvoltarea locală a comunităților;
 - susținerea dezvoltării locale prin abordări interdisciplinare;
- **activități de instruire formală și non-formală**, mentorat, job shadowing, etc. destinate dezvoltării profesionale a membrilor echipei de proiect, precum și instruire vocațională.

Enumerarea tipurilor de activități de mai sus este exemplificativă. Alte activități decât cele de mai sus pot fi considerate eligibile dacă solicitantul justifică necesitatea derulării lor în scopul implementării proiectului în condiții optime, respectând obiectivele și rezultatele Programului RO-CULTURA.

Prin activitățile implementate, se va avea în vedere, pe cât posibil, îmbunătățirea accesibilității pentru public a patrimoniului cultural, inclusiv, dar fără a se limita la, digitizarea și alte tehnologii noi, îmbunătățirea accesibilității pentru persoanele cu nevoi speciale (de exemplu, adaptarea infrastructurii de acces, indicații în Braille, exponate care pot fi atinse în muzee etc.) și promovarea diversității culturale în ceea ce privește prezentările, programele și vizitatorii.

În cazul proiectelor implementate de promotori de proiecte de tip unitate administrativ-teritorială, sector al Municipiului București sau instituție publică, aceștia implementează activitățile aferente restaurării monumentului istoric, iar partenerii de drept privat din România pot fi implicați numai în implementarea activităților privind valorificarea/exploatarea monumentului istoric.

Operatorul de Program, în calitate de furnizor al ajutorului de stat, se va asigura că doar Promotorul de Proiect și partenerul de proiect din România sunt beneficiari ai avantajului din perspectiva reglementărilor incidente ajutorului de stat.

Cerințe cumulative privind monumentul istoric:

- să fie inclus în Lista monumentelor istorice (actualizată). Obiectivul de patrimoniu trebuie să fie înscris cu cod distinct în Lista monumentelor istorice; se vor finanța doar monumente (înscrise cu „m”), identificate în clar: XX-II-m-A-XXXX, XX-II-m-B-XXXX, sau după caz: XX-II-m-A-XXXX.01; XX-II-m-B-XXXX.01 etc.;
- să aibă carte funciară deschisă;
- să fie liber de orice sarcini/ obligații care grevează imobilul sau terenul, modalități sau interdicții ce afectează implementarea proiectului;
- să nu facă obiectul unor litigii având ca obiect dreptul de proprietate, indiferent de titular sau dreptul real invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești (această cerință se aplică și terenului aferent);
- să nu facă obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun (această cerință se aplică și terenului aferent).

Numărul maxim de activități în cadrul unui proiect este de 5.

Activitatea privind gestionarea, monitorizarea și controlul proiectului este predefinită în formularul cererii de finanțare și are în vedere măsurile privind managementul și implementarea proiectului, inclusiv măsurile de monitorizare și evaluare internă.

7.3.4 Proiecte/ activități neeligibile

În cadrul prezentului apel de proiecte, NU SUNT ELIGIBILE proiectele/ activitățile care:

- nu respectă condițiile cumulative privind restaurarea/ utilizarea monumentului istoric de la secțiunea 7.3.1 din prezentul Ghid;
- vizează obținerea unui avantaj, în sensul Schemei, de către partenerii de proiect din Statele Donatoare;
- sunt desfășurate în domeniul audiovizualului – inclusiv cinematografia, televiziunea, jocurile video și multimedia – modei, designului și publicării de ziare și reviste, fie în format tipărit, fie în format electronic;
- vizează exclusiv sau în mod esențial cercetare academică, conferințe și alte evenimente singulare, sponsorizări individuale pentru participarea la ateliere, seminarii, conferințe, congrese, alte evenimente similare;
- vizează obținerea de burse individuale de studiu;
- vizează/ conțin activități de refinanțare (de ex. utilizarea sprijinului financiar nerambursabil pentru acordarea de finanțări nerambursabile sau împrumuturi altor organizații sau persoanelor fizice/juridice);
- au drept obiective îmbunătățirea situației persoanelor de etnie romă sau prevăd exclusiv activități dedicate minorității rome¹⁵;
- vizează implementarea unui program anual de activități curente (cererea de finanțare trebuie să fie elaborată pentru un proiect specific, ca un set de activități bine definite și corelate, care să conducă la rezultate concrete într-un interval de timp bine definit);
- fac obiectul unei duble finanțări;
- nu respectă valorile țintă minime aferente indicatorilor de Program, detaliate la secțiunea 7.3.1 din prezentul Ghid.

Depunerea unui dosar de finanțare în cadrul prezentului apel nu poate avea drept scop asigurarea cofinanțării pentru un alt proiect.

7.3.5 Durata proiectelor

Proiectele vor avea o durată cuprinsă între **12 și 48 de luni**, cu începere de la data semnării contractului de finanțare.

Perioada de implementare a activităților nu poate depăși data de **30.04.2024**¹⁶.

Perioada de eligibilitate a cheltuielilor se întinde pe toată perioada de implementare a activităților.

7.4 Eligibilitatea cheltuielilor

7.4.1 Principii generale privind eligibilitatea cheltuielilor

Cheltuielile eligibile ale proiectelor sunt cele efectuate în mod real în cadrul proiectului, care îndeplinesc următoarele criterii:

- a) au fost efectuate între data inițială și data finală de eligibilitate a proiectului, conform contractului de finanțare;

¹⁵ Activitățile dedicate îmbunătățirii situației populației rome vor fi sprijinite în cadrul unui apel de proiecte lansat exclusiv în acest sens.

¹⁶ Respectarea condiției se realizează prin menționarea explicită a datei limită în contractul de finanțare.

- b) au legătură cu obiectul contractului de finanțare și sunt prevăzute în bugetul detaliat al proiectului;
- c) sunt proporționale și necesare pentru implementarea proiectului;
- d) sunt utilizate în unicul scop al atingerii obiectivelor și al realizării rezultatelor așteptate ale proiectului, conform principiilor de economie, eficiență și eficacitate;
- e) sunt identificabile și verificabile, în special prin faptul că sunt incluse în înregistrările contabile ale promotorului de proiect și/sau ale partenerului de proiect și sunt stabilite conform standardelor contabile aplicabile în țara în care este stabilit promotorul de proiect și/sau partenerul de proiect și conform principiilor de contabilitate general acceptate;
- f) respectă cerințele legislației fiscale și sociale în vigoare.

Cheltuielile sunt considerate ca fiind efectuate atunci când costul a fost facturat, plătit și obiectul acestora a fost livrat (în cazul bunurilor) sau executat (în cazul serviciilor și lucrărilor). În mod excepțional, cheltuielile pentru care a fost emisă o factură în ultima lună de eligibilitate sunt, de asemenea, considerate ca fiind efectuate în perioada de eligibilitate, dacă acestea sunt plătite în termen de 30 de zile de la data finală a eligibilității.

Cheltuielile indirecte și amortizarea echipamentelor sunt considerate a fi efectuate în momentul la care sunt înregistrate în contabilitatea Promotorului de proiect.

Eligibilitatea costurilor generate de parteneri respectă aceleași reguli care se aplică costurilor generate de solicitant/ promotorul de proiect.

7.4.2 Achiziții

Legislația națională și a Uniunii Europene privind achizițiile publice va fi respectată la toate nivelurile de implementare a proiectelor finanțate în cadrul Programului RO-CULTURA.

Legislația națională aplicabilă promotorilor de proiecte și partenerilor din România este reprezentată, inter alia, de Legea nr. 98/2016 *privind achizițiile publice* și Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1284/2016 *privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților/ beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene*.

Achizițiile efectuate de partenerii străini se vor derula în conformitate cu legislația în vigoare privind achizițiile publice din țara de origine și în conformitate cu prevederile 8.15 din Regulamentul SEE.

7.4.3 Categoriile de cheltuieli eligibile

În cadrul prezentului apel de proiecte, următoarele categorii de cheltuieli sunt eligibile:

a) **Cheltuieli aferente managementului de proiect**, care includ:

- cheltuieli cu personalul angajat aferent managementului de proiect, reprezentând salariile și contribuțiile sociale aferente și alte costuri legale, cu condiția ca acestea să corespundă politicii uzuale a promotorului proiectului și partenerului de proiect cu privire la remunerații;
- cheltuieli cu deplasarea personalului angajat (inclusiv voluntari) aferent managementului de proiect;
- cheltuieli pentru consultanță și expertiză aferente managementului de proiect;
- cheltuieli privind onorariile experților aferenți managementului de proiect;
- cheltuieli cu materiale consumabile și obiecte de inventar aferente managementului de proiect.
- cheltuieli cu amortizarea activelor corporale și necorporale aferente managementului de proiect;
- cheltuieli pentru servicii de traducere și interpretariat;
- cheltuieli cu servicii de audit (promotor de proiect);

Cheltuieli aferente managementului de proiect nu vor depăși 20% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile directe.

b) **Cheltuieli aferente restaurării monumentului istoric**, care includ:

- cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții;
- cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică (*studii-de tipul celor menționate în instrucțiunile de completare ale bugetului; proiect tehnic și detalii de execuție-dacă nu au fost realizate anterior semnării contractului de finanțare; documentații tehnice necesare în vederea obținerii avizelor, acordurilor, autorizațiilor; verificare tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție; asistență tehnică din partea proiectantului; dirigenție de șantier*);

În categoria documentațiilor tehnice necesare în vederea obținerii avizelor, acordurilor, autorizațiilor pot fi incluse cheltuieli pentru: *obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism; obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare; obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și branșamente la rețele publice de apă, canalizare, gaze, termoficare, energie electrică, telefonie etc.; obținerea acordului de mediu; obținerea avizului P.S.I.; alte avize, acorduri și autorizații.*

- cheltuieli pentru investiția de bază (*construcții și instalații; montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale; utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj; utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport; dotări*);
- alte cheltuieli (*organizare de șantier; comisioane, cote, taxe; cheltuieli diverse și neprevăzute*);
- cheltuieli pentru probe tehnologice și teste;
- cheltuieli cu asigurările privind investiția și dotările de bază.

Cheltuielile diverse și neprevăzute (parte din Alte cheltuieli) de la acest capitol nu vor depăși un procent maxim de 10% cheltuieli eligibile, calculat conform instrucțiunilor de completare.

Cheltuielile aferente organizării de șantier (parte din Alte cheltuieli) nu vor depăși un procent maxim de 3,5% cheltuieli eligibile, calculat conform instrucțiunilor de completare.

Cheltuielile pentru proiectare și asistență tehnică nu vor depăși un procent maxim de 10% cheltuieli eligibile, calculat conform instrucțiunilor de completare.

Notă: Realizarea documentatiei as-build/ proiectul tehnic de execuție actualizat la data finalizării lucrărilor, precum și documentația pentru exploatarea/întreținerea clădirii vor fi incluse în buget, fie în categoria cheltuielilor de proiectare, fie a cheltuielilor de asistență tehnică (la sub-liniile bugetare aferente – 2.3.2 sau 2.3.5).

c) **Cheltuieli aferente revitalizării monumentului**, care includ, dar fără a se limita la:

- cheltuieli cu personalul necesar pentru activitățile/acțiunile necesare pentru revitalizarea monumentului, reprezentând salariile și contribuțiile sociale aferente și alte costuri legale, cu condiția ca acestea să corespundă politicii uzuale a promotorului proiectului și partenerului de proiect cu privire la remunerații;
- cheltuieli cu deplasarea personalului (inclusiv voluntari) necesar pentru activitățile/acțiunile necesare pentru revitalizarea monumentului;
- cheltuieli cu onorariile experților necesari pentru activitățile/acțiunile necesare revitalizarea monumentului;
- cheltuieli cu deplasarea participanților la evenimente;

- cheltuieli legate de achiziția de active corporale și necorporale aferente activităților/acțiunilor de revitalizare a monumentului ;
 - cheltuieli legate de achiziția de servicii aferente activităților/acțiunilor de revitalizare a monumentului;
 - cheltuieli cu materiale consumabile și obiecte de inventar pentru activitățile/acțiunile necesare pentru revitalizarea monumentului;
 - cheltuieli cu amortizarea activelor corporale și necorporale aferente activităților/acțiunilor necesare pentru revitalizarea monumentului;
 - cheltuieli cu asigurările;
 - alte cheltuieli aferente revitalizării monumentului.
- d) **Cheltuieli de informare și publicitate** care rezultă din respectarea obligațiilor de identitate vizuală, care includ, dar fără a se limita la:
- cheltuieli pentru elaborarea, prelucrarea și tipărirea materialelor de vizibilitate;
 - cheltuieli pentru creare și mentenanță website, conform planului de comunicare;
 - cheltuieli pentru organizarea evenimentelor de promovare;
 - cheltuieli pentru achiziția de panouri publicitare/placă permanentă (*panouri publicitare; placă permanentă*);
 - alte cheltuieli de informare și publicitate care rezultă din respectarea obligațiilor de identitate vizuală.
- e) **Costuri cu personalul reprezentând cheltuieli aferente contractelor de voluntariat (contribuție în natură)**, care includ, dar fără a se limita la:
- cheltuieli aferente contractelor de voluntariat (contribuție în natură) pentru management de proiect;
 - cheltuieli aferente contractelor de voluntariat (contribuție în natură) necesare implementării proiectului.
- f) **Cheltuieli aferente activităților de instruire formală și non-formală**, care includ, dar fără a se limita la:
- cheltuieli aferente activităților de instruire formală și non-formală;
 - cheltuieli cu deplasarea în cadrul activităților de instruire formală și non-formală;
 - cheltuieli privind onorariile experților privind activitățile de instruire formală și non-formală.
- g) **Cheltuieli ale partenerilor din Statele Donatoare**, cuprinzând cheltuielile aferente activităților derulate de către entitățile din statele donatoare, conform Acordului de parteneriat, **cu respectarea tipurilor de cheltuieli aplicabile partenerilor de proiect**;
- h) **Cheltuieli neprevăzute**, care se referă la costuri care nu au putut fi identificate în momentul scrierii proiectului (de ex: schimbare de legislație, calamități naturale etc.).
- Cheltuielile neprevăzute** (altele decât cele aferente investiției de bază) **reprezintă o rată fixă de maxim 5% din valoarea totală a cheltuielilor directe eligibile diminuată cu totalul costurilor eligibile aferente restaurării monumentului.**
- i) **Cheltuieli indirecte**, care se referă la plata utilităților: energie termică, energie electrică, apă, canalizare, salubritate, gaze naturale; telefon, fax, servicii poștale, curierat rapid și rețele de comunicații; plata salariilor pentru personalul administrativ (femeie de serviciu, paznic) sau servicii administrative, dacă există un contract încheiat (pază, curățenie); chirie sediu.

Cheltuielile indirecte sunt acele costuri eligibile, care pot fi identificate și justificate prin sistemul contabil ca fiind angajate în legătură directă cu costurile directe eligibile atribuite proiectului. Acestea nu pot include costuri eligibile directe.

Costurile indirecte reprezintă o rată fixă de maxim 15% din costurile directe eligibile cu personalul Promotorului de Proiect implicat în proiect.

Totalul costurilor directe eligibile se calculează prin însumarea tuturor categoriilor de cheltuieli eligibile detaliate mai sus, cu excepția cheltuielilor indirecte și cheltuielilor neprevăzute.

În ceea ce privește **cheltuielile de deplasare**, finanțarea se va realiza **doar pe bază de sume forfetare pentru personalul care participă la proiect și pe bază de bareme standard de costuri unitare pentru alți participanți în cadrul proiectelor cu excepția personalului menționat anterior așa cum sunt stabilite prin reglementările Operatorului de Program aprobate prin ordin de ministru.**

În cazul în care se **achiziționează active corporale/ necorporale**, numai partea de amortizare corespunzătoare duratei proiectului și ratei reale de utilizare în scopurile proiectului poate fi considerată cheltuială eligibilă. **Prin excepție**, în cazul în care activul este o componentă integrală și necesară pentru atingerea rezultatelor proiectului, întregul preț de achiziție al acestuia poate fi eligibil¹⁷. În această situație, Promotorul de proiect are următoarele **obligații**:

- ✓ păstrează activul în proprietatea sa pentru o perioadă de cel puțin 5 ani după finalizarea proiectului și continuă să îl folosească în beneficiul obiectivelor generale ale proiectului pentru aceeași perioadă;
- ✓ păstrează activul asigurat în mod corespunzător împotriva pierderilor, cum ar fi incendiu, furt sau alte incidente ce pot fi asigurate în mod normal, atât în timpul implementării proiectului, cât și timp de cel puțin 5 ani după finalizarea proiectului;
- ✓ rezervă resurse corespunzătoare pentru întreținerea activului timp de cel puțin 5 ani după finalizarea proiectului.

Sunt eligibile doar cheltuielile de achiziționare și amortizare a activelor noi.

REGULI APLICABILE PARTENERILOR DE PROIECT

Pentru **partenerii de proiect din România** sunt eligibile același categorii de cheltuieli ca și pentru Promotorul de proiect, **cu excepția cheltuielilor indirecte, cheltuielilor aferente restaurării monumentului și auditului de proiect**, care pot fi efectuate doar de către Promotorul de proiect.

Pentru partenerii **de proiect din statele donatoare** vor fi eligibile doar următoarele tipuri de cheltuieli:

- **cheltuieli cu personalul, reprezentând salariile și contribuțiile sociale aferente și alte costuri legale, cu condiția ca acestea să corespundă politicii uzuale a partenerului de proiect cu privire la remunerații;**
- **cheltuieli cu deplasarea personalului;**
- **cheltuieli cu onorariile experților;**
- **cheltuieli cu materiale consumabile și obiecte de inventar;**
- **cheltuielile cu servicii de închiriere aferente activităților de revitalizare a monumentului;**
- **cheltuielile cu servicii de audit*.**

*Raportul de audit aferent partenerilor din Statele Donatoare trebuie să fie întocmit în conformitate cu prevederile art. 8.12.4 din Regulament, respectiv:

- un raport întocmit de către un auditor independent, calificat pentru a efectua audituri statutare ale documentelor contabile, care certifică faptul că cheltuielile solicitate sunt

¹⁷ „Întregul preț de achiziție” se referă la prețul achitat din sprijinul financiar neramburasabil și/sau confinanțare, fiind exclusă acea parte din prețul total al activului suportată din alte surse de finanțare.

efectuate în conformitate cu Regulamentul, legislația națională și practicile de contabilitate naționale relevante; SAU

- un raport emis de un funcționar public competent și independent, recunoscut de autoritățile naționale relevante ca având capacitatea de control financiar și bugetar asupra entității care a efectuat cheltuielile și care nu a fost implicat în realizarea situațiilor financiare, care certifică faptul că costurile solicitate au fost efectuate conform Regulamentului, legislației naționale și practicilor contabile naționale relevante.

Partenerii nu vor include în buget alte tipuri de cheltuieli, sub sancțiunea declarării acestora ca neeligibile!

Costurile vor fi estimate realist. Acestea trebuie să fie rezonabile și conforme cu prețurile practicate pe piață.

Pentru toate tipurile de costuri incluse în buget (cu excepția cheltuielilor indirecte) se va avea în vedere că fundamentarea cheltuielilor trebuie să aibă la bază documente justificative (dovezi ale prospectării pieței, oferte, contracte similare sau orice alte documente justificative considerate utile). Necesitatea cheltuielilor estimate trebuie justificată, raportat la activitățile ce urmează a fi derulate și complexitatea acestora.

La întocmirea bugetului se va avea în vedere respectarea pragurilor procentuale menționate în *Instrucțiuni completare buget*.

Taxa pe valoarea adăugată este eligibilă numai dacă aceasta nu se poate recupera.

În cadrul bugetului, taxa pe valoarea adăugată va fi reflectată distinct, astfel:

- În situația în care promotorul de proiect/ partenerul nu este plătitor de TVA (nu recuperează TVA), cheltuiala cu TVA nerecuperabilă este eligibilă în cadrul proiectului.
- În cazul în care promotorul de proiect/partenerul poate recupera TVA, acesta este considerat cheltuială neeligibilă în cadrul proiectului.
- În cazul în care TVA poate fi dedus doar parțial, numai partea care nu poate fi recuperată este eligibilă.

În caz de schimbare a statutului de neplătitor de TVA în cursul implementării proiectului, se vor atașa, în mod obligatoriu, *Declarațiile privind nedeductibilitatea TVA aferente cheltuielilor efectuate în cadrul proiectului la rapoartele financiare* și se va respecta noua metodă de calcul.

7.4.4 Cheltuieli neeligibile

Următoarele cheltuieli **nu sunt eligibile**:

- orice cheltuieli efectuate înainte de intrarea în vigoare a contractului de finanțare pentru activitățile prevăzute în proiect;
- costul de achiziție a bunurilor imobiliare și a terenului neconstruit;
- dobânzi aferente datoriilor, cheltuieli aferente serviciului datoriei și penalități de întârziere;
- cheltuieli legate de tranzacțiile financiare și de alte costuri pur financiare, cu excepția serviciilor financiare prevăzute în contractul de finanțare;
- provizioanele pentru pierderi sau datorii viitoare;
- pierderi din cursul de schimb valutar;
- TVA recuperabilă;
- costuri care sunt acoperite din alte surse;
- amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
- cheltuieli excesive și imprudente.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către promotorul de proiect sau de partenerii de proiect (dacă există).

7.5 Bugetul proiectului

Bugetul proiectului se întocmește în Lei, conform modelului informativ atașat prezentului Ghid. Pentru a verifica încadrarea în valoarea maximă a sprijinului financiar nerambursabil permisă, solicitantul va lua în considerare cursul InforEuro din luna lansării apelului de proiecte.

Bugetul trebuie să acopere costul total eligibil al proiectului, nu doar sprijinul financiar nerambursabil. Toate costurile vor fi detaliate pe linii/sub-linii de buget, cu respectarea instrucțiunilor de completare din formatul standard. La întocmirea bugetului se va avea în vedere respectarea pragurilor procentuale. *La completarea bugetului în sistemul electronic, se vor avea în vedere toate informațiile incluse în modelul de buget anexă la Ghidul Solicitantului, inclusiv informațiile predefinite (unități de măsură, cantități, procente etc).*

În cadrul unui proiect implementat în parteneriat, nu se acceptă ca mai mult de 40% din bugetul total eligibil al proiectului să fie alocat partenerului/ partenerilor.

8. Utilizarea monedei euro

Valoarea totală a contractelor încheiate între Operatorul de program (OP) și promotorii de proiecte (PP), care fac obiectul sprijinului financiar nerambursabil, se exprimă în Lei și în Euro, calculat la cursul InforEuro valabil la data semnării contractelor.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat cu o entitate din Statele Donatoare, se va lua în calcul cursul InforEuro din luna în care plățile sunt efectuate.

9. Ajutor de stat

În cadrul prezentului apel de proiecte sunt finanțate proiectele care intră sub incidența prevederilor Schemei de ajutor de stat aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii și Identității Naționale nr. 2527/28.05.2019, publicat în Monitorul Oficial nr. 449/05.06.2019, respectiv în Monitorul Oficial nr. 449 bis/05.06.2019.

În conformitate cu prevederile art. 107 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), astfel cum au fost interpretate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), pentru ca o măsură să fie considerată ajutor de stat, trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- beneficiarul este o întreprindere (desfășoară activitate economică);
- măsura este finanțată din resurse de stat sau gestionate de stat, sub orice formă;
- măsura conferă un avantaj beneficiarului;
- măsura este selectivă;
- măsura afectează schimburile comerciale și concurența dintre statele membre – în interiorul Uniunii Europene.

Informații privind legislația aplicabilă ajutorului de stat pot fi obținute accesând următoarele link-uri:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html

<http://www.ajutordestat.ro/>.

- ☒ **În cadrul prezentului apel, atât promotorii de proiect, cât și partenerii de proiect din România sunt beneficiari de ajutor de stat.**
- ☒ **Orice avantaj obținut de partenerii de proiect din Statele Donatoare ca**

urmare a implementării proiectului (de exemplu, taxe obținute din vânzarea билетelor la diferite evenimente, taxe percepute pentru participarea la diferite activități organizate de partener etc.) trebuie să fie transferat promotorului de proiect, în calitate de beneficiar de ajutor de stat.

- ☒ Beneficiarul de ajutor de stat care desfășoară activități economice și neeconomice, are obligația de a evidenția distinct aceste tipuri de activități în contabilitate.

10. Pregătirea și depunerea proiectelor

În vederea evaluării proiectului propus pentru finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte, solicitantul trebuie să pregătească și să depună dosarul de finanțare al proiectului, în conformitate cu cerințele menționate în prezentul Ghid.

Un solicitant poate încărca în sistemul de management electronic al Programului maxim două dosare de finanțare indiferent de numărul de conturi de utilizator create folosind același cod de înregistrare fiscală/ cod unic de înregistrare.

Solicitanții ale căror proiecte au fost respinse în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității pot remedia deficiențele comunicate prin Notificarea privind rezultatul evaluării și redepune proiectul revizuit, cu condiția ca termenul limită de depunere a proiectelor aferent prezentului apel, i.e. 11.11.2019 ora 16:00, să nu fi expirat. Dosarul de finanțare redepus nu va fi cuantificat distinct.

Solicitanților care nu respectă regula privind numărul maxim de proiecte depuse, calculat la momentul expirării termenului limită de depunere a proiectelor, li se vor respinge toate dosarele de finanțare depuse în cadrul prezentului apel.

- Dosarele de finanțare vor fi depuse exclusiv în format electronic, prin sistemul de management electronic al Programului, accesând următorul link: <https://emsc.ro-cultura.ro>.
- Cererea de finanțare și declarațiile/ formularele predefinite vor fi completate direct în sistemul de management electronic al Programului.
- În procesul de evaluare, vor fi luate în considerare exclusiv informațiile/ documentele completate, încărcate și validate în sistemul de management electronic al Programului.
- Aplicațiile scrise de mână sau transmise prin poștă, serviciu de curierat, e-mail sau fax nu vor fi acceptate.

10.1 Procedura de depunere a dosarului de finanțare

În vederea depunerii dosarului de finanțare în sistemul de management electronic al Programului, este necesară deținerea unei semnături digitale extinse, bazate pe un certificat calificat nesuspendat sau nerevocat la momentul semnării electronice a documentelor.

Contul de utilizator se creează pe numele entității solicitante.

O entitate solicitantă poate crea un singur cont de utilizator, fiind identificat prin codul de înregistrare fiscală/ codul unic de înregistrare al persoanei juridice.

Atenție! Bugetul proiectului constituie parte integrantă din formularul cererii de finanțare, care se completează direct în sistemul de management electronic al Programului, și nu se încarcă separat. Formularul de buget, cu instrucțiunile aferente, atașat la prezentul Ghid, are exclusiv rol informativ.

Este obligatorie completarea tuturor secțiunilor/ câmpurilor aplicabile din formularul standard al cererii de finanțare/ declarațiilor/ documentelor predefinite. În cazul în care informațiile solicitate la o rubrică a cererii de finanțare nu sunt aplicabile, nu se completează sau se completează cu mențiunea „Nu este cazul” sau echivalent.

Secțiunile/ câmpurile cererii de finanțare și documentele obligatorii predefinite, după caz, pot fi editate, completate și salvate pe parcurs.

Solicitantul nu poate aduce nicio modificare dosarului de finanțare după validarea proiectului sau după expirarea termenului limită de depunere a proiectelor, astfel cum este stabilit prin prezentul Ghid, cu excepția acelor secțiuni ale cererii de finanțare sau documentelor obligatorii predefinite al căror conținut a fost modificat de Operatorul de Program prin intermediul unor erate la Ghidul Solicitantului.

10.2 Cerințe specifice privind semnarea digitală a documentelor

Semnătura electronică extinsă trebuie să aparțină reprezentantului legal sau persoanei împuternicite special de reprezentantul legal/ organul de administrare (al solicitantului sau partenerului, după caz) să încheie acte în numele și pe seama persoanei juridice în contextul depunerii proiectului în cadrul prezentului apel.

- Cererea de finanțare și declarațiile/ documentele obligatorii predefinite ale **solicitantului** trebuie să fie semnate electronic de reprezentantul legal al solicitantului/ persoana împuternicită, **în urma completării în sistemul de management electronic al Programului și descărcării acestora.**
- Declarațiile/ documentele obligatorii predefinite ale **partenerului**, dacă există, trebuie să fie semnate electronic de reprezentantul legal al partenerului/ persoana împuternicită, **în urma completării în sistemul de management electronic al Programului și descărcării acestora. Prin excepție**, în cazul **partenerilor din Statele Donatoare**, documentele vor fi semnate olograf și încărcate în copie (scanate) în sistemul de management electronic al Programului, dacă reprezentantul partenerului respectiv nu deține semnătură electronică, conformitatea cu originalul fiind atestată prin aplicarea semnăturii electronice a reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite.
- Declarațiile/ documentele obligatorii predefinite **comune** (încheiate între solicitant și partener/-i, precum Scrisoarea de intenție privind parteneriatul) trebuie să fie semnate electronic de reprezentantul legal al solicitantului/ persoana împuternicită și al fiecărui partener/ persoana împuternicită, **în urma completării în sistemul de management electronic al Programului și descărcării acestora. Prin excepție**, în cazul proiectelor implementate în parteneriat cu **entități din Statele Donatoare**, documentele vor fi semnate olograf de toate părțile și încărcate în copie (scanate) în sistemul de management electronic al Programului, dacă cel puțin unul dintre reprezentanții partenerilor din Statele Donatoare nu deține semnătură electronică, conformitatea cu originalul fiind atestată prin aplicarea semnăturii electronice a reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite.
- Documentele încărcate **în copie (scanate)** în sistemul de management electronic al Programului, altele decât cererea de finanțare și declarațiile/ documentele obligatorii predefinite, trebuie să fie semnate electronic de reprezentantul legal al solicitantului/ persoana împuternicită sau al partenerului/ persoana împuternicită (dacă aparțin partenerului respectiv), cu excepția partenerilor din Statele Donatoare, când va fi

aplicată semnătura electronică aferentă solicitantului, dacă reprezentantul partenerului respectiv nu deține semnătură electronică. Aplicarea semnăturii electronice extinse constituie certificarea conformității cu originalul a documentului încărcat în copie.

NOTĂ: Aplicarea semnăturii electronice o singură dată pe un document .pdf conținând mai multe pagini/ documente este echivalentă cu certificarea conformității cu originalul a tuturor paginilor/ documentelor scanate incluse în documentul .pdf.

În vederea depunerii dosarului de finanțare în sistemul de management electronic al Programului, este necesară aplicarea semnăturii digitale extinse a reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite pe toate documentele care constituie dosarul de finanțare, inclusiv pe acele documente care trebuie semnate digital de către partener/-ii de proiect.

10.3 Conținutul dosarului de finanțare

Dosarul de finanțare cuprinde totalitatea formularelor, documentelor obligatorii predefinite și documentelor suport transmise de către un solicitant în vederea obținerii de sprijin financiar nerambursabil, respectiv:

- a) **Cererea de finanțare**, inclusiv bugetul proiectului, completată și încărcată de solicitant în sistemul de management electronic al Programului, conform instrucțiunilor de la secțiunea 10.2 din prezentul Ghid;
- b) *Documente generale aferente solicitantului încărcate în sistemul de management electronic al Programului în urma completării, descărcării și semnării electronice (conform instrucțiunilor de la secțiunea 10.2 din prezentul Ghid):*
- **Documentul de numire/ desemnare¹⁸ a reprezentantului legal** al solicitantului, în copie;
 - Dacă este cazul, **actul de împuternicire** al unei alte persoane decât reprezentantul legal (mandat de reprezentare) să îndeplinească toate formalitățile necesare depunerii și evaluării dosarului de finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte, în copie;
 - **Declarația solicitantului**, în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite;
 - **Declarația privind cumulul ajutoarelor de stat/de minimis**, în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite;
 - **Declarația pe propria răspundere cu privire la neîncadrarea în „întreprindere în dificultate”**, în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite;
 - **Declarația privind tipul și categoria întreprinderii (în cazul solicitanților de tip societate comercială sau societate cooperativă)**, în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite;
 - **Documentele statutare/ constitutive/ de înființare** ale solicitantului, **însoțite de toate modificările ulterioare**, unde este cazul sau **documentele statutare/ constitutive/ de înființare în varianta actualizată/ consolidată**, în copie;
 - **Documentele care atestă înregistrarea persoanei juridice de drept privat¹⁹** (înscrierea, înmatricularea sau, după caz, orice altă formalitate de publicitate

¹⁸ Se va încărca un document distinct doar în cazul în care reprezentantul legal nu este numit prin documentele statutare/ de înființare.

¹⁹ Cerință aplicabilă doar solicitanților de drept privat.

prevăzută de lege, făcută în scopul dobândirii personalității juridice sau al luării în evidență a persoanelor juridice legal înființate), în copie, după cum urmează:

- **în cazul entității de tip ONG**, documentul doveditor este reprezentat de **certificatul de înscriere/ înregistrare în registrul special al asociațiilor și fundațiilor** sau **hotărârea judecătorească definitivă (și irevocabilă, unde este cazul)** prin care a fost dispusă acordarea personalității juridice;
- **în cazul entității de tip societate comercială sau societate cooperativă**, documentul doveditor este reprezentat de **certificatul constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului**, cu toate modificările survenite până la data validării cererii de finanțare;

Certificatul constatator trebuie să reflecte că domeniul/-ile de activitate (clasa CAEN) vizat/-e de proiect (corelare cu activitățile de valorificare a monumentului istoric) este/sunt înscris/-e în obiectul de activitate al societății.

- **Documentul care atestă înregistrarea fiscală** a solicitantului (certificat de înregistrare fiscală), în copie;
- *[În cazul proiectelor implementate de un solicitant de tip unitate administrativ-teritorială/ instituție publică în parteneriat cu una sau mai multe entități de drept privat]:* documentele care atestă respectarea procedurii de selecție a partenerilor de tip entitate privată, în copie, respectiv:
 - pentru partenerii înregistrați în România:
 - ➡ **anunțul de intenție/ documentul echivalent** privind selecția partenerului, conținând principalele activități ale proiectului și condițiile minime pe care trebuie să le îndeplinească partenerii **și**
 - ➡ **dovada publicării** anunțului de intenție/ documentului echivalent prin intermediul canalelor media cu acoperire națională sau prin internet **și**
 - ➡ **raportul de selecție/ documentul echivalent** întocmit de solicitant (care demonstrează că a ales partenerii dintre entitățile private care au răspuns anunțului public);
 - pentru partenerii înregistrați în statele donatoare:
 - ➡ **dovada** că partenerii au fost selectați dintre organizațiile care au domenii de activitate în concordanță cu obiectivele specifice ale proiectului.

c) *Documente generale aferente fiecărui partener (dacă există) încărcate în sistemul de management electronic al Programului în urma semnării electronice (conform instrucțiunilor de la secțiunea 10.2 din prezentul Ghid):*

- **Documentul de numire/ desemnare²⁰ a reprezentantului legal** al partenerului, în copie;
- Dacă este cazul, **actul de împuternicire** al unei alte persoane decât reprezentantul legal (mandat de reprezentare) să îndeplinească toate formalitățile necesare depunerii și evaluării dosarului de finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte, în copie;
- **Declarația partenerului**, în original (sau în copie, în cazul partenerilor din Statele Donatoare care nu dețin semnătură electronică) – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al partenerului/ persoanei împuternicite;
- **Declarația privind cumulul ajutoarelor de stat/de minimis** (în cazul partenerilor de proiect din România), în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al partenerului/ persoanei împuternicite;
- **Declarația pe propria răspundere cu privire la neîncadrarea în „întreprindere în dificultate”** (în cazul partenerilor de proiect din România), în original – document

²⁰ Se va încărca un document distinct doar în cazul în care reprezentantul legal nu este numit prin documentele statutare/ de înființare.

obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al partenerului/ persoanei împuternicite;

- **Declarația privind tipul și categoria întreprinderii** (în cazul partenerilor de tip societate comercială sau societate cooperativă înregistrată în România), în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele reprezentantului legal al partenerului/ persoanei împuternicite;
- **Documentele statutare/ constitutive/ de înființare**, conform legislației aplicabile în țara de proveniență (România sau unul dintre Statele Donatoare), însoțite de toate modificările ulterioare, unde este cazul, sau documentele statutare/ constitutive/ de înființare în varianta actualizată/ consolidată, în copie;
- **Documentele care atestă înregistrarea persoanei juridice de drept privat** (înscirarea, înmatricularea sau, după caz, orice altă formalitate de publicitate prevăzută de lege, făcută în scopul dobândirii personalității juridice sau al luării în evidență a persoanelor juridice legal înființate), conform legislației aplicabile în țara de proveniență, în copie.

În particular:

- **În cazul entității de tip ONG înregistrată în România**, documentul doveditor este reprezentat de **certificatul de înscriere/ înregistrare în registrul special al asociațiilor și fundațiilor sau hotărârea judecătorească definitivă (și irevocabilă, unde este cazul)** prin care a fost dispusă acordarea personalității juridice;
- **În cazul entității de tip societate comercială sau societate cooperativă înregistrată în România**, documentul doveditor este reprezentat de **certificatul constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului**, cu toate modificările survenite până la data validării dosarului de finanțare în sistemul de management electronic al Programului.

Certificatul constatator trebuie să reflecte că domeniul/-ile de activitate (clasa CAEN) vizat/-e de proiect și relevant/-e din perspectiva activităților derulate de partener în cadrul proiectului este/sunt înscris/-e în obiectul de activitate al societății.

- **Documentul care atestă înregistrarea fiscală** conform legislației țării de proveniență, în copie.

d) Documente comune (încheiate între solicitant și partener/-i), dacă este cazul, încărcate în sistemul de management electronic al Programului în urma semnării electronice (conform instrucțiunilor de la secțiunea 10.2 din prezentul Ghid):

- **Scrisoarea de intenție privind parteneriatul**, bilingvă, în original (sau în copie, în cazul în care cel puțin un partener este din Statele Donatoare și nu deține semnătură electronică) – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului – completată cu datele solicitantului și ale fiecărui partener;

e) Documente specifice activităților proiectului încărcate în sistemul de management electronic al Programului în urma semnării electronice (conform instrucțiunilor de la secțiunea 10.2 din prezentul Ghid):

- **Planul de valorificare a monumentului istoric**, în original – document obligatoriu predefinit în sistemul de management electronic al Programului;
- **Extrasul din Lista monumentelor istorice** cu datele monumentului istoric vizat de proiect, în copie;
- **Un document .pdf cu fotografii** din care rezultă starea monumentului la momentul depunerii dosarului de finanțare, în original;
- Documentul „**Obligația privind folosința monumentului istoric**”, în copie;
- Documentele care atestă **dreptul de proprietate al solicitantului** asupra monumentului istoric vizat de proiect (inclusiv dreptul de proprietate asupra construcției aferent unui drept de suprafață, dacă este cazul) **sau un alt drept real al**

solicitantului, respectiv **drept de administrare** specific dreptului de proprietate publică sau **drept de concesiune** având ca obiect monumentul istoric aflat în domeniul public sau privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale (de exemplu: extras relevant din inventarul bunurilor din domeniul public al statului, contract de concesiune contract de vânzare, contract de donație, contract de suprafață etc.), în copie;

- *[În cazul în care solicitantul deține un alt drept real decât dreptul de proprietate asupra monumentului, iar dreptul de restaurare și dreptul de utilizare/ exploatare/ valorificare a monumentului istoric de către solicitant conform obiectului proiectului nu sunt menționate expres și fără echivoc în documentele în baza cărora a dobândit dreptul real]:* **actul administrativ sau actul juridic relevant** care atestă dobândirea/ deținerea de către solicitant a **dreptului de restaurare ȘI a dreptului de utilizare/ exploatare/ valorificare** a monumentului istoric conform obiectului proiectului pentru toată perioada de implementare a proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani de la aprobarea raportului final al proiectului de către Operatorul de Program, în copie;
- *[În cazul în care solicitantul deține un drept de proprietate asupra monumentului istoric vizat de proiect aferent unui drept de suprafață asupra terenului, iar dreptul de a realiza lucrări de intervenție asupra monumentului istoric de către solicitant nu reiese din documentele în baza cărora a dobândit dreptul de suprafață]:* **declarație autentică a proprietarului terenului** privind acordul de realizare a lucrărilor de intervenție asupra construcției conform obiectului proiectului, în copie;
- **Încheierea de intabulare** cu privire la imobil și terenul aferent, în copie.
- **Extrasul de carte funciară** cu privire la imobilul asupra căruia se realizează lucrările, emis cu maximum 30 de zile înainte de data validării proiectului, în copie, din care trebuie să rezulte următoarele:
 - ❖ dreptul de proprietate/ dreptul real principal (admis prin prezentul Ghid) al solicitantului asupra monumentului istoric;
 - ❖ faptul că imobilul și terenul aferent:
 - ✓ sunt libere de orice sarcini/ obligații care grevează imobilul sau terenul, modalități sau interdicții ce afectează implementarea proiectului;
 - ✓ nu fac obiectul unor litigii având ca obiect dreptul de proprietate, indiferent de titular, sau dreptul invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești;
 - ✓ nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

Înscrierea provizorie în cartea funciară nu este acceptată.

- **planul de amplasament** vizat de OCPI pentru imobil, în copie;
- **certificatul de urbanism**, în termen de valabilitate la data depunerii proiectului, în copie;
- **avizele și acordurile legale**, solicitate în Certificatul de urbanism, în termen de valabilitate la data depunerii proiectului, în copie;
- **expertiza tehnică a clădirii**, în copie;

[Dacă documentația tehnică se depune la faza DALI]:

- **Documentația de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI)** în formatul standard impus prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, **cu specificarea clară a datei elaborării documentației**, în copie;
- **studiile și expertizele realizate la faza DALI** (spre exemplu studiile de teren/ geotehnice, studiul topografic, studiul istoric, raport de diagnostic arheologic și/ sau alte studii necesare la faza DALI), în copie;
- **dovada depunerii sau avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale** pentru documentația tehnico-economică la faza DALI, **emis după data realizării documentației DALI**, în copie;

- **documentele tehnice refăcute**, conform celor menționate în avizul MCIN, în cazul în care faza DALI a fost avizată cu recomandări și/sau condiționări.

[Dacă documentația tehnică se depune la faza PTE]:

- **Proiectul tehnic de execuție (PTE)** în formatul standard impus prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2016, **cu specificarea clară a datei elaborării proiectului**, în copie;
- **autorizația de construire**, dacă acesta a fost obținută, în termen de valabilitate la data depunerii proiectului, în copie;
- **studiile necesare elaborării proiectului tehnic de execuție**, care permit dezvoltarea, optimizarea, detalierea soluției tehnice propuse prin DALI, în copie;
- **dovada depunerii sau avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale** pentru documentația tehnico-economică la faza PTE, **emis după data realizării documentației PTE**, în copie.

[

Documentele emise în altă limbă decât limba română sau limba engleză vor fi însoțite de traducerea simplă în limba română sau în limba engleză. Prin aplicarea semnăturii electronice extinse pe traducerea simplă a documentului, solicitantul/partenerul certifică faptul că traducerea este corectă și prin traducere nu s-a modificat conținutul textului inițial și/sau schimbat sensul anumitor cuvinte sau fraze.

În cazul în care documentele depuse nu conțin suficiente informații sau informațiile existente sunt neclare sau contradictorii, în etapa de evaluare, selecție și/sau pre-contractare pot fi solicitate documente suplimentare.

10.4 Data limită pentru depunerea proiectelor

Proiectele pot fi depuse până la **data de 11.11.2019, ora 16:00**.

Proiectul este considerat depus doar după validarea acestuia în sistemul de management electronic al Programului de către solicitant.

Pentru **evitarea blocării sistemului de management electronic al Programului**, vă recomandăm să evitați completarea integrală a cererii de finanțare, încărcarea documentelor suport și validarea proiectului în ultima zi de depunere. **Operatorul de Program nu este responsabil pentru eventualele erori de înregistrare/ validare generate de supraîncărcarea sistemului de management electronic al Programului!**

Proiectele înregistrate în sistemul de management electronic al Programului după expirarea termenului limită vor fi respinse.

11. Evaluare și selecție

Toate proiectele depuse în sistemul de management electronic al Programului vor fi supuse unui proces de evaluare.

Procesul de evaluare și selecție a proiectelor se va derula în 3 etape:

- 1. Verificarea conformității administrative și a eligibilității**
- 2. Evaluarea tehnică și financiară a proiectului**
- 3. Procedura de selecție a proiectelor de către Comitetul de Selecție.**

Toate persoanele implicate în procesul de evaluare vor respecta cu strictețe principiile confidențialității, obiectivității, transparenței și concurenței loiale.

Comunicările legate de procesul de evaluare și selecție se vor realiza **în scris**. Solicitanții vor fi informați cu privire la rezultatul fiecărei etape a procesului de evaluare și selecție prin intermediul sistemului de management electronic al Programului, primind avertizări pe adresa de e-mail înregistrată în sistem la momentul creării contului. Solicitantul va informa partenerii de proiect asupra derulării procesului de evaluare și selecție.

Procesul de evaluare și selecție este confidențial. Persoanele implicate în evaluarea și selecția proiectelor (personalul Operatorului de Program, evaluatorii, membrii Comitetului de Selecție, observatorii etc.) nu au dreptul de a face publice informații privind evaluarea/ selecția proiectelor pe parcursul sau după finalizarea procesului, cu excepția rezultatelor procesului de evaluare și selecție.

Orice încercare a unui solicitant sau partener de a influența procesul de evaluare și selecție sub orice formă (de exemplu, contactarea unui evaluator, a unui membru al Comitetului de Selecție etc.) conduce la respingerea proiectului și excluderea de la finanțare.

Identificarea unei situații de dublă finanțare (de exemplu, ca urmare a consultării altor autorități cu competențe în gestionarea de fonduri nerambursabile sau rambursabile), în oricare etapă a procesului de evaluare și selecție, conduce la excluderea proiectului de la finanțare în cadrul prezentului apel de proiecte, solicitantul fiind notificat în acest sens.

11.1 Verificarea conformității administrative și a eligibilității

Toate proiectele depuse cu respectarea termenului limită prevăzut la secțiunea 10.4 din prezentul Ghid intră în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității.

Verificarea conformității administrative și a eligibilității se realizează pe măsura depunerii dosarelor de finanțare.

Operatorul de Program verifică în această etapă respectarea condițiilor și cerințelor prevăzute în prezentul Ghid, conform **Grilei de verificare a conformității administrative și a eligibilității** anexate.

Este recomandat ca, anterior validării aplicației, solicitantul să realizeze o verificare a conformității administrative și a eligibilității, utilizând grila anexată prezentului ghid. În această situație, grila completată de solicitant nu va fi încărcată în sistem.

În cazul în care documentele prezentate de solicitant conțin informații neclare, incomplete sau contradictorii, pot fi solicitate **clarificări sau completări** ale acestora.

Nu pot fi solicitate clarificări, proiectul fiind automat respins, dacă lipsește oricare dintre următoarele documente:

- ➡ cererea de finanțare;
- ➡ declarația solicitantului;
- ➡ declarația partenerului (pentru fiecare partener);
- ➡ declarația privind tipul și categoria întreprinderii (în cazul solicitanților și al partenerilor din România, de tip societate comercială sau societate cooperativă);
- ➡ declarația privind cumulul ajutoarelor de stat/de minimis (în cazul solicitanților și al partenerilor din România);

- declarația privind întreprinderea în dificultate (în cazul solicitanților și al partenerilor din România);
- scrisoarea de intenție privind parteneriatul (dacă este cazul);
- planul de valorificare a monumentului istoric.

Încărcarea în sistem a unor documente lipsite de conținut relevant echivalează cu lipsa documentului.

Termenul de răspuns la solicitările de clarificări este de 5 zile lucrătoare. Răspunsul solicitantului va fi transmis prin intermediul sistemului de management electronic al Programului. În cazuri temeinic justificate, Operatorul de Program poate aproba prelungirea termenului de răspuns **o singură dată**. Operatorul de Program are prerogativa exclusivă de a aprecia temeinicia motivului invocat, decizia acestuia nefiind supusă contestației.

Dacă răspunsul la solicitarea de clarificări este incomplet sau nu este transmis în termenul indicat în solicitarea de clarificări, verificarea conformității administrative și a eligibilității va fi continuată în baza documentelor și informațiilor existente.

Solicitantul poartă întreaga răspundere pentru asigurarea condițiilor tehnice necesare pentru primirea și transmiterea răspunsurilor la solicitările de clarificări. Pentru respectarea termenelor de răspuns, solicitantul se va asigura că furnizează date de contact corecte și funcționale în rubrica dedicată din cererea de finanțare și va verifica periodic căsuța de e-mail (inclusiv directorul „Junk”/„Spam”). Orice modificare a datelor de contact va fi comunicată Operatorului de Program în timp util.

Pentru a fi admis, după etapa de clarificări (dacă este cazul), proiectul trebuie să obțină răspuns pozitiv („DA”) la toate întrebările din grila de verificare a conformității administrative și a eligibilității, cu excepția acelor întrebări care nu sunt aplicabile („Nu este cazul”). În caz contrar, proiectul este respins.

11.2 Evaluarea tehnică și financiară

După etapa de verificare administrativă și a eligibilității, proiectele conforme din puncte de vedere administrativ și al eligibilității vor fi evaluate tehnic și financiar de experți contractați de Operatorul de Program, conform **Grilei de evaluare tehnică și financiară** anexate Ghidului.

Principalele criterii de evaluare sunt:

- relevanța proiectului;
- capacitatea de implementare și experiența solicitantului și a partenerilor, dacă este cazul;
- calitatea și coerența documentației tehnico-economice;
- fezabilitatea proiectului;
- impactul și sustenabilitatea proiectului.

Criteriile „relevanța proiectului” și „capacitatea de implementare și experiența solicitantului și a partenerilor, dacă este cazul” și „fezabilitatea proiectului” sunt eliminatorii, punctajul minim care trebuie obținut la fiecare criteriu fiind de:

- relevanța proiectului – 16 pct.;
- capacitatea de implementare și experiența solicitantului și a partenerilor, dacă este cazul – 8 pct.;
- calitatea și coerența documentației tehnico-economice – 5/6²¹ pct.;
- fezabilitatea proiectului – 12 pct..

În cazul în care proiectul obține 0 („zero”) puncte la criteriul „impactul și

²¹ Punctajul maxim depinde de tipul documentației tehnico-economice prezentate la depunerea proiectului, respectiv DALI sau PTE.

sustenabilitatea proiectului”, acesta va fi respins.

Proiectele care nu obțin punctajul minim la oricare dintre criteriile obligatorii vor fi respinse (excluse de la finanțare), fără a se continua evaluarea pentru restul criteriilor.

Suplimentar, evaluatorii vor completa Lista de verificare conformitate DALI, respectiv Lista de verificare conformitate PTE.

Pentru a se stabili scorul final, va fi utilizat algoritmul prezentat în grila de evaluare.

Dosarele de finanțare vor fi evaluate exclusiv în baza informațiilor furnizate de solicitant în cererea de finanțare și documentele atașate și a eventualelor clarificări furnizate.

Evaluatorii pot solicita **clarificări** cu privire la conținutul cererii de finanțare (inclusiv privind bugetul proiectului) sau al documentelor anexate în situația în care documentele nu conțin suficiente informații sau informațiile existente sunt neclare sau contradictorii.

Termenul de răspuns la solicitările de clarificări este de 5 zile lucrătoare. Răspunsul solicitantului va fi transmis prin intermediul sistemului de management electronic al Programului.

- **În cazul în care solicitantul nu transmite răspunsul la clarificări în termenul indicat în solicitare, evaluatorii vor acorda punctajul în baza informațiilor existente.**
- **Clarificările furnizate nu pot avea ca efect/ scop obținerea unui punctaj superior prin îmbunătățirea conținutului aplicației pe parcursul procesului de evaluare. Orice informație suplimentară furnizată de solicitant, care îmbunătățește conținutul aplicației, nu va fi luată în considerare de evaluatori la stabilirea punctajului.**

În cazul proiectelor care obțin punctajul minim atât la criteriile eliminatorii, cât și ca punctaj total:

- În funcție de conținutul dosarului de finanțare și/sau de clarificările furnizate de solicitant în etapa de evaluare tehnică și financiară, evaluatorii pot propune modificări ale cererii de finanțare, care au exclusiv rolul de a remedia deficiențe de formă sau de fond ale proiectului, ce împiedică implementarea acestuia în bune condiții (de exemplu, formularea ambiguă a obiectivelor specifice, necorelări privind valorile țintă ale indicatorilor cu descrierea activităților sau bugetul proiectului, introducerea de cheltuieli neeligibile în bugetul proiectului, îndreptarea erorilor materiale etc.). Deficiențele identificate vor fi avute în vedere la acordarea punctajului. Acestea pot avea drept consecință diminuarea bugetului proiectului.

În situația în care, în urma evaluării aplicației (incluzând analiza clarificărilor, dacă este cazul), evaluatorul constată că:

- raportat la activitățile și bugetul proiectului, nu sunt create premise favorabile pentru respectarea valorilor țintă minime stabilite pentru atingerea indicatorilor obligatorii (a se vedea secțiunea 7.3.1 din prezentul Ghid), indiferent de valorile declarate de solicitant în cererea de finanțare, va propune ca proiectul să fie declarat neeligibil;
- activitățile propuse nu sunt realiste și/sau necesare pentru obținerea rezultatelor proiectului, va propune fie excluderea acestora de la finanțare, cu reducerea corespunzătoare a costurilor aferente, fie declararea proiectului ca neeligibil, în situația în care excluderea activităților propuse afectează natura proiectului și face imposibilă atingerea rezultatelor obligatorii;
- activitățile propuse nu sunt eligibile, va propune fie excluderea acestora de la finanțare, cu reducerea corespunzătoare a costurilor aferente, fie declararea

proiectului ca neeligibil, în situația în care excluderea activităților neeligibile propuse afectează natura proiectului și face imposibilă atingerea obiectivelor;

- costurile incluse în buget nu sunt eligibile, rezonabile, necesare pentru atingerea obiectivelor proiectului și realizarea rezultatelor așteptate și direct legate de implementarea activităților proiectului sau nu respectă cerințele unei bune gestiuni financiare, bazate pe aplicarea principiilor economicității, eficacității și eficienței, va propune fie reducerea, fie eliminarea acestora din bugetul proiectului, după caz;
- bugetul proiectului conține erori de calcul sau erori materiale (de exemplu, completarea necorespunzătoare a coloanei de TVA, introducerea eronată a unei cheltuieli în secțiunea dedicată cheltuielilor neeligibile sau în categoriile de cheltuieli eligibile etc.), va propune rectificarea erorilor.

În cazul în care pe parcursul evaluării tehnice și financiare sunt identificate elemente care conduc la neeligibilitatea solicitantului sau a partenerului, care nu au fost identificate în etapa precedentă de evaluare, proiectul va fi reanalizat din punct de vedere al eligibilității și, dacă este cazul, va fi respins.

Proiectele care obțin un punctaj total mai mare decât sau egal cu 70 de puncte vor fi incluse într-un clasament, care va sta la baza deciziei luate de Comitetul de Selecție.

Proiectele care obțin același punctaj vor fi departajate în funcție de punctajul obținut la următoarele criterii din Grilă, în următoarea ordine:

1. relevanța proiectului;
2. fezabilitatea proiectului;
3. calitatea și coerența documentației tehnico-economice;
4. capacitatea de implementare și experiența solicitantului și a partenerilor, dacă este cazul;
5. impactul și sustenabilitatea proiectului.

Operatorul de Program poate dispune efectuarea unor vizite la fața locului înainte de încheierea contractului de finanțare, al căror rezultat va sta la baza deciziei de finanțare.

11.3 Procedura de selecție a proiectelor de către Comitetul de Selecție

Comitetul de Selecție este constituit la nivelul Operatorului de Program dintr-un număr impar de persoane care dețin expertiză relevantă pentru prezentul apel de proiecte.

Comitetul de Selecție poate decide să aprobe un proiect condiționat. Condiționalitățile pot avea în vedere diminuarea bugetului proiectului, obținerea unor clarificări privind anumite elemente ale cererii de finanțare, concordanța între obiectivele, rezultatele și indicatorii proiectului etc. Condiționalitățile trebuie îndeplinite fie la momentul contractării proiectului, fie la un termen stabilit de Comitetul de Selecție.

Comitetul de Selecție poate, în cazuri justificate, să modifice clasamentul (de exemplu, dar fără a se limita la, necesitatea asigurării unei distribuiri geografice echitabile a fondurilor nerambursabile, imposibilitatea atingerii indicatorilor de program, identificarea unui caz de dublă finanțare, existența unor proiecte identice depuse de solicitanți diferiți).

Pe baza deciziei Comitetului de Selecție se stabilește lista proiectelor selectate pentru finanțare și lista de rezervă.

În cazuri temeinic justificate, Operatorul de Program poate modifica clasamentul final aprobat de Comitetul de Selecție.

Sprijinul financiar nerambursabil va fi acordat proiectelor depuse în baza clasamentului final (inclusiv lista de rezervă), în limita bugetului alocat apelului de proiecte.

Proiectele care vor fi incluse în lista de rezervă vor putea primi finanțare, în limita fondurilor disponibilizate, dacă solicitanții care au fost selectați anterior pentru acordarea finanțării nu

îndeplinesc criteriile/ condițiile/ recomandările pentru acordarea finanțării sau sunt excluși de la finanțare în faza de pre-contractare.

Includerea unui proiect pe lista de rezervă nu constituie o garanție pentru semnarea contractului de finanțare la o dată ulterioară.

11.4 Pre-contractarea

În urma aprobării clasamentului și a listei de rezervă, toți solicitanții ale căror dosare de finanțare au fost selectate de Comitetul de Selecție pentru acordarea sprijinului financiar nerambursabil vor primi o notificare prin care:

- vor fi informați că au fost selectați provizoriu,
- le vor fi comunicate recomandările sau condiționalitățile formulate de evaluatori/ Comitetul de Selecție și/sau solicitările Operatorului de Program privind cererea de finanțare (inclusiv bugetul proiectului),
- li se va solicita transmiterea cererii de finanțare actualizate, dacă este cazul,
- li se va solicita transmiterea următoarelor documente, în vederea verificării îndeplinirii criteriilor de eligibilitate la momentul semnării contractului de finanțare:
 - **Documentul de numire/ desemnare a reprezentantului legal** al solicitantului, în copie;
 - Dacă este cazul, **actul de împuternicire** al unei alte persoane decât reprezentantul legal al solicitantului (mandat de reprezentare) să îndeplinească toate formalitățile necesare semnării contractului de finanțare și semnarea efectivă a acestuia;
 - *[În cazul în care reprezentantul legal al solicitantului nu are competența conferită de lege sau de documentul statutar de a încheia acte juridice în numele și pe seama persoanei juridice]: Decizia organului de administrare al solicitantului* (de exemplu, Consiliul Director, Consiliul de Administrație etc.) privind aprobarea încheierii contractului de finanțare de către reprezentantul legal/ persoana împuternicită;
 - **Declarația solicitantului actualizată**, în original;
 - **Declarația privind cumulul ajutoarelor de stat/ de minimis actualizată**, pentru solicitant, în original;
 - **Declarația privind întreprinderea în dificultate actualizată**, pentru solicitant, în original;
 - **Declarație privind tipul și categoria întreprinderii** (în cazul solicitanților de tip societate comercială sau societate cooperativă) **actualizată**, în original;
 - **Documentul de numire/ desemnare a reprezentantului legal** al partenerului, în copie;
 - Dacă este cazul, **actul de împuternicire** al unei alte persoane decât reprezentantul legal al partenerului (mandat de reprezentare) să îndeplinească toate formalitățile necesare semnării acordului de parteneriat și semnarea efectivă a acestuia;
 - *[În cazul în care reprezentantul legal al partenerului nu are competența conferită de lege sau de documentul statutar de a încheia acte juridice în numele și pe seama persoanei juridice]: Decizia organului de administrare al partenerului* (de exemplu, Consiliul Director, Consiliul de Administrație etc.) privind aprobarea încheierii acordului de parteneriat de către reprezentantul legal/ persoana împuternicită;
 - **Declarația partenerului actualizată**, în original. **Prin excepție**, în cazul **partenerilor din Statele Donatoare**, documentul va fi semnat olograf, dacă reprezentantul partenerului respectiv nu deține semnătură electronică, și încărcat în copie (scanat) în sistemul de management electronic al Programului, conformitatea cu originalul fiind atestată prin aplicarea semnăturii electronice a reprezentantului legal al solicitantului/ persoanei împuternicite; **Declarația privind cumulul ajutoarelor de stat/de minimis actualizată**, în cazul **partenerilor din România**, în original;
 - **Declarația privind întreprinderea în dificultate**, în cazul **partenerilor din România**, în original;

- **Declarație privind tipul și categoria întreprinderii**, în cazul partenerilor din România de tip societate comercială sau societate cooperativă, în original;
- **Certificatul care atestă lipsa datoriilor restante la bugetul de stat** emis de autoritatea competentă și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul de stat, **pentru solicitant și fiecare partener**, în copie;
- **Certificatul care atestă lipsa datoriilor restante la bugetul local**, emis de autoritatea competentă (e.g., primăria/ primăriile pe raza căreia/ căroră își are sediul social și punctele de lucru) și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul local, **pentru solicitant și fiecare partener**, în copie;
- **Certificatul de înregistrare în scopuri de TVA** (dacă este cazul), **pentru solicitant și fiecare partener**, în copie;
- **Situațiile financiare** (e.g. bilanț contabil, bilanță de verificare, cont de profit și pierdere etc.) care conțin informații privind numărul de angajați, cifra de afaceri sau suma veniturilor, pentru ultimii trei ani fiscali încheiați, **pentru solicitant și fiecare partener din România**, indiferent de tipul entității, în copie;
- **Hotărârea de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect** emisă de entitatea competentă (**organul deliberativ**) a solicitantului, cuprinzând valoarea totală a proiectului și aprobarea tuturor cheltuielilor legate de proiect (cheltuieli neeligibile, cheltuieli conexe etc.), în copie;
- **Fundamentarea costurilor** incluse în bugetul proiectului;
- **Certificatul de urbanism**, în copie, în cazul în care documentul depus inițial nu mai este în termenul de valabilitate;
- **Extras de cont/ document echivalent** din care să reiasă disponibilitatea fondurilor pentru asigurarea co-finanțării;
- **Extrasul de carte funciară** cu privire la imobil aflat în termen de valabilitate, în copie. Extrasul/-ele trebuie să respecte cerințele impuse la secțiunea 10.3 lit. e din prezentul Ghid;
- *În cazul în care solicitantul sau partenerul, după caz, este persoană juridică de drept privat înregistrată în România:* **documentele care reflectă situația la zi a persoanei juridice**, în copie, după cum urmează:
 - **în cazul entității de tip ONG: extrasul actualizat din Registrul Asociațiilor și Fundațiilor**, cu toate modificările la zi (inclusiv, dar fără a se limita la, reprezentantul legal), sau **hotărârea/-ile judecătorească/-ești definitivă/-e (și irevocabilă/-e, unde este cazul)** prin care a fost dispusă înscrierea în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor a modificărilor survenite în documentele statutare după data înființării persoanei juridice;
 - **în cazul entității de tip societate comercială sau societate cooperativă: certificatul constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului**, cu toate modificările la zi (inclusiv, dar fără a se limita la, reprezentantul legal).
- **Avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale** pentru documentația tehnico-economică la faza DALI/ PTE, după caz.

Dacă va fi cazul, Operatorul de Program poate solicita și alte documente pentru a face dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate la momentul semnării contractului de finanțare.

Operatorul de Program își rezervă dreptul de a consulta registrele/ bazele de date publice în vederea verificării realității informațiilor asumate de solicitant/ partener în declarația solicitantului/ partenerului și/sau reflectate în documentele depuse.

Operatorul de Program poate dispune efectuarea unor vizite la fața locului.

În cazul în care, în etapa de pre-contractare, Operatorul de Program:

- identifică **situații de încălcare a condițiilor generale de acordare a ajutorului de stat și a regulilor privind cumulul ajutoarelor de stat** ⇒ proiectul nu va fi contractat;
- identifică elemente care conduc la **neeligibilitatea solicitantului sau a partenerului**, care nu au fost identificate în etapele anterioare ⇒ proiectul nu va fi contractat;
- identifică **activități neeligibile** ⇒ **fie** activitățile respective vor fi excluse de la finanțare, **fie** întregul proiect va fi declarat neeligibil, dacă excluderea activităților neeligibile propuse afectează natura proiectului/ face imposibilă atingerea obiectivelor;
- identifică, în bugetul proiectului, **cheltuieli care nu sunt eligibile, rezonabile, necesare** pentru atingerea obiectivelor proiectului și realizarea rezultatelor așteptate și **direct legate** de implementarea activităților proiectului sau care **nu respectă cerințele unei bune gestiuni financiare** ⇒ cheltuielile respective vor fi fie reduse, fie eliminate din bugetul proiectului;
- identifică **deficiențe de formă sau de fond** ale proiectului, ce împiedică implementarea acestuia în bune condiții ⇒ **fie** poate fi solicitată revizuirea cererii de finanțare, dacă modificările necesare nu conduc la modificarea de fond a obiectivelor și/sau rezultatelor proiectului, **fie** proiectul poate fi exclus de la finanțare, dacă modificările necesare conduc la modificarea de fond a obiectivelor și/sau rezultatelor proiectului;
- constată, în urma vizitei la fața locului, că **situația din teren** nu corespunde cu descrierea din cererea de finanțare sau documentația tehnico-economică ⇒ OP poate decide că proiectul nu va fi contractat sau poate impune condiționalități pentru contractare.

Termenul de transmitere a documentelor solicitate în etapa de pre-contractare este de **10 zile lucrătoare**. Răspunsul solicitantului va fi transmis prin intermediul sistemului de management electronic al Programului. În cazuri temeinic justificate, Operatorul de Program poate aproba prelungirea termenului de răspuns **o singură dată**. Operatorul de Program are prerogativa exclusivă de a aprecia temeinicia motivului invocat, decizia acestuia nefiind supusă contestației.

Dacă solicitantul nu răspunde în termenul comunicat de Operatorul de Program/ refuză modificările solicitate privind cererea de finanțare/ justificările solicitantului nu sunt acceptate de Operatorul de Program, proiectul va fi exclus de la finanțare.

Orice decizie a Operatorului de Program de a exclude un proiect de la finanțare, luată ulterior deciziei de aprobare a Comitetului de Selecție, va fi comunicată solicitantului afectat.

11.5 Procedura de depunere și soluționare a contestațiilor

Solicitantul care se consideră nedreptățit de rezultatele procesului de evaluare și selecție, poate formula în scris o singură contestație per etapă.

Contestațiile se depun în secțiunea dedicată din sistemul de management electronic al Programului în termen de **5 zile calendaristice** de la data comunicării rezultatelor. Dacă ultima zi a termenului cade într-o zi nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare care urmează. Contestațiile depuse după termenul menționat vor fi respinse, rezultatul obținut în cadrul procesului de evaluare și selecție fiind menținut.

Contestația se formulează în scris și cuprinde:

- a) datele de identificare ale solicitantului (contestatarului),
- b) codul unic al aplicației și titlul proiectului,
- c) obiectul contestației,
- d) motivele de fapt și de drept,
- e) mandatul special pentru împuternicit, dacă este cazul.

Pentru a fi valabilă, contestația trebuie să fie semnată digital cu semnătură electronică extinsă de reprezentantul legal al solicitantului/ persoana împuternicită.

Nu se analizează contestațiile depuse de alte persoane decât reprezentantul legal și/sau persoana împuternicită expres de către acesta. Contestațiile transmise de alte persoane fizice sau juridice, inclusiv parteneri, nu vor fi analizate și vor fi respinse.

În cazul în care contestatarul nu prezintă motivele de fapt și de drept, dovezile pe care se întemeiază contestația, aceasta nu are obiect de analiză și prin urmare va fi respinsă ca neîntemeiată.

Contestatarul nu poate să depună documente noi în susținerea cauzei și nu poate să modifice conținutul dosarului de finanțare.

Contestațiile vor fi soluționate în termen de **30 de zile calendaristice** de la data înregistrării contestației în sistemul de management electronic al Programului.

Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia, prin solicitare scrisă, cu pierderea dreptului de a se înainta o nouă contestație.

Pe parcursul soluționării contestațiilor, lista proiectelor se va actualiza cu acele proiecte pentru care s-a luat o decizie favorabilă.

Decizia privind soluționarea contestațiilor este finală, iar contestatarul nu mai poate înainta o nouă contestație referitoare la aceeași etapă.

11.6 Contractarea

Dacă, în urma etapei de pre-contractare, proiectul îndeplinește toate cerințele pentru a primi sprijin financiar nerambursabil, Operatorul de Program va proceda la solicitarea documentelor pentru încheierea contractului de finanțare.

Contractul de finanțare stabilește termenii și condițiile de finanțare, precum și rolurile și responsabilitățile părților.

În etapa de contractare, solicitantul va transmite următoarele documente:

- **Contractul de finanțare**, în 2 exemplare originale;
- **Acordul de parteneriat** încheiat de solicitant cu toți partenerii, în original;
- *În cazul în care contractul de finanțare este semnat de altă persoană decât reprezentantul legal al solicitantului: **actul de împuternicire** (mandat de reprezentare) emis de reprezentantul legal/ organul de administrare al solicitantului, prin care persoana respectivă este mandatată să încheie contractul de finanțare în numele și pe seama persoanei juridice, **fie** în original, sub formă de document electronic semnat digital cu semnătură electronică extinsă de reprezentantul legal al solicitantului, **fie** în copie;*
- **Fișa de identificare financiară/ Adresa băncii**, certificată de banca/ trezoreria la care a fost deschis contul special al solicitantului pentru proiect, în original;
- **Alte documente** specificate în notificarea trimisă solicitantului pentru a face dovada îndeplinirii condițiilor pentru semnarea contractului de finanțare.

Contractul de finanțare în formatul transmis de Operatorul de Program către Promotorul de proiect în vederea semnării este obligatoriu, acesta neputând propune modificări, cu excepția datelor de identificare ale Promotorului de proiect și/sau erorilor materiale.

Operatorul de Program recomandă citirea cu atenție a contractului de finanțare înaintea semnării acestuia, întrucât acesta conține toate condițiile în care se acordă sprijinul financiar nerambursabil, iar semnarea acestuia reprezintă angajamentul de implementare pe proprie

răspundere a proiectului din partea solicitantului și pentru realizarea obiectivelor și rezultatelor stabilite în cererea de finanțare.

În cazul în care OP constată, ca urmare a introducerii contractelor de finanțare semnate în sistemul RegAS, că nu este respectată condiția de cumul al ajutoarelor de stat/ *de minimis*, contractul este desființat de plin drept, Promotorul de proiect fiind notificat în acest sens.

11.7 Durată estimată a procesului de evaluare și selecție

Etapă	Durată estimată
Depunerea dosarelor de finanțare	4 luni
Verificarea conformității administrative și a eligibilității, inclusiv contestații	2 luni
Evaluarea tehnică și financiară, inclusiv contestații	3 luni
Selecția proiectelor de către Comitetul de Selecție, inclusiv contestații	1 lună
Pre-contractarea (inclusiv vizita la fața locului și contestații)	2 luni
Semnarea contractelor de finanțare	1 lună

12.Principii orizontale

Solicitanții vor detalia în cererea de finanțare modul în care proiectul contribuie la respectarea principiilor orizontale și cum vor fi acestea abordate:

- ❖ **Democrație și drepturile omului** (demnitate umană, libertate, democrație, egalitate, stat de drept, respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor aparținând minorităților);
- ❖ **Bună guvernare și anti-corupție;**
- ❖ **Dezvoltare durabilă, creștere economică pe termen lung, coeziune socială și protecția mediului.**

13.Sustenabilitatea proiectului

Sustenabilitatea rezultatelor proiectului este fundamentală pentru asigurarea unor beneficii pe termen lung. Astfel, este necesară asigurarea sustenabilității rezultatelor proiectului, care poate include activități de *follow-up*, parteneriate pe termen lung, continuarea expozițiilor etc.

Cererea de finanțare trebuie să includă informații cu privire la măsurile concrete de valorificare a rezultatelor proiectului în perioada de sustenabilitate și modalitatea în care rezultatele proiectului vor fi preluate/ utilizate/ replicate ulterior fie de către solicitant/ parteneri, fie de către alte entități (transferabilitatea și replicabilitatea).

Perioada de sustenabilitate a proiectelor este de 5 ani de la finalizarea proiectului.

Promotorul de proiect are obligația de a utiliza activele corporale și necorporale și monumentul istoric restaurat exclusiv în scopul proiectului.

Monumentul istoric trebuie să fie operațional și inclus în circuitul public pe întreaga perioadă de sustenabilitate, prin implementarea de măsuri de valorificare.

14. Prevederi referitoare la plăți

Pentru proiecte cu durata cuprinsă între 12 și mai puțin de 18 luni, ajutorul se acordă sub formă de sprijin financiar nerambursabil, astfel:

- avans de maximum 50% la semnarea contractului de finanțare;
- prefinanțare la solicitarea promotorului de proiect și depunerea raportului intermediar de progres însoțit de documente justificative;

- c) plata soldului final în cuantum de 10% pentru entități de drept privat, după aprobarea raportului final însoțit de documente justificative.

Pentru proiecte cu durată de **18 luni sau mai mult**, ajutorul se acordă sub formă de sprijin financiar nerambursabil, astfel:

- a) avans de maximum 30% la semnarea contractului de finanțare;
- b) prefinanțare la solicitarea promotorului de proiect și depunerea raportului intermediar de progres însoțit de documente justificative;
- c) plata soldului final în cuantum de 10% pentru entități de drept privat, după aprobarea raportului final însoțit de documente justificative.

Valoarea avansului va fi stabilită în funcție de recomandările evaluatorilor/ Comitetului de selecție.

Prefinanțarea se poate acorda în una sau mai multe tranșe. Avansul și prefinanțarea nu pot totaliza mai mult de 90% din totalul sprijinului financiar nerambursabil, în cazul solicitanților de tip entități de drept privat.

Plățile pot fi suspendate dacă există suspiciuni că proiectul nu este implementat în concordanță cu prevederile contractului de finanțare.

În vederea gestionării sprijinului financiar nerambursabil și a contribuției proprii (dacă există), promotorul de proiect și partenerii de proiect din România au obligația de a deschide conturi speciale pentru proiect în sistemul Trezoreriei Statului sau la bănci comerciale, după caz, în condițiile stabilite prin OUG nr. 34/2017 și Normele sale de aplicare aprobate prin Ordinul nr. 2840/2017.

Tranșele de prefinanțare vor fi plătite pe baza unui raport financiar intermediar transmis de promotorul de proiect și aprobat de către Operatorul de Program și vor fi condiționate de efectuarea de cheltuieli în procent de minim 60% din plățile anterioare.

Efectuarea plăților aferente rapoartelor intermediare de progres va fi efectuată în baza următoarelor etape de verificare:

- verificarea eligibilității cheltuielilor declarate de către promotorii de proiecte, pentru a se asigura că acestea au fost realizate corect, în conformitate cu legislația și procedurile în vigoare;
- verificarea stadiului de implementare a proiectului, a valorilor indicatorilor și a corelării cheltuielilor cu activitățile proiectului;
- verificarea eligibilității, corectitudinii și conformității cererilor de plată.

Promotorul de proiect va avea în vedere ca stabilirea perioadelor de raportare din contractul de finanțare să se realizeze pe baza unor previziuni adecvate. Sumele aferente prefinanțării în raportul financiar trebuie să aibă la bază fluxul de numerar raportat la cheltuielile ce urmează a fi efectuate în perioadele de raportare.

15. Implementare

Promotorul de proiect va asigura, împreună cu partenerii, implementarea proiectului în condițiile stabilite prin contractul de finanțare, cererea de finanțare (anexă la acesta) și acordul de parteneriat, precum și prin orice alte instrucțiuni/ comunicări emise de Operatorul de Program.

Promotorul de proiect și partenerii au obligația de a respecta cadrul legal aplicabil MFSEE 2014-2021, precum și legislația europeană și națională aplicabilă în toate fazele de implementare a proiectului, inclusiv, dar fără a se limita la aceasta, legislația privind mediul, achizițiile publice și ajutorul de stat.

Monitorizarea și controlul privind implementarea proiectului sunt realizate de către Operatorul de Program, precum și de alte structuri cu atribuții de control/ verificare/ audit.

16. Raportarea

Promotorii de proiecte transmit, după caz, rapoarte intermediare de progres și un raport final.

Rapoartele intermediare de progres vor conține, minimum, următoarele:

- **Stadiul implementării proiectului din punct de vedere al progresului fizic**, respectiv: implementarea activităților, gradul de îndeplinire a indicatorilor, informații despre procedurile de achiziție, implementarea planului de comunicare, îndeplinirea cerințelor privind principiile orizontale ale Programului, modificări în cadrul implementării (dacă este cazul), documente justificative aferente progresului proiectului etc.;
- **Stadiul implementării proiectului din punct de vedere financiar**, incluzând: lista cheltuielilor efectuate în perioada de raportare precedentă, cererea de prefinanțare a cheltuielilor previzionate pentru următoarea perioadă de raportare, documente financiare justificative, rapoartele de evaluare și/sau audit financiar, dacă este cazul etc.

Raportul final va conține aceleași categorii de informații ca și rapoartele intermediare de progres. Adicional, în cadrul acestui raport, vor fi incluse informații referitoare la îndeplinirea obiectivelor proiectului, atingerea rezultatelor proiectului, abordarea principiilor orizontale relevante pentru proiect, îndeplinirea condițiilor proiectului și sustenabilitatea proiectului.

Rapoartele intermediare de progres și raportul final vor fi însoțite de **documente/ dovezi** care să justifice realitatea, legalitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate (de exemplu, facturi însoțite de documente de plată, procese verbale de recepție sau alte documente contabile justificative cu valoare probatorie egală etc.), precum și legalitatea și realitatea activităților raportate și gradul de realizare a rezultatelor/ obiectivelor asumate prin proiect (de exemplu, liste de prezență, fotografii, înregistrări video, studii etc.).

Promotorii de proiecte pot contracta servicii independente de audit pentru certificarea cheltuielilor efectuate. Raportul de audit va fi prezentat la finalul proiectului, odată cu ultimul raport intermediar de progres și va certifica atât cheltuielile efectuate de către Promotorul de proiect, cât și cheltuielile partenerului/ partenerilor din România.

Justificarea cheltuielilor partenerilor din Statele Donatoare va fi realizată exclusiv în baza raportului de audit întocmit în conformitate cu prevederile art. 8.12.4 din Regulament.

Formatul standard de raport de audit se regăsește în anexă la prezentul Ghid.

Nerespectarea cerințelor privind elaborarea și prezentarea rapoartelor poate conduce la respingerea acestora.

Perioadele de raportare se stabilesc în cadrul fiecărui contract de finanțare și nu pot avea, de regulă, o durată mai mică de 4 luni. Rapoartele vor fi transmise la termenul stabilit prin contractul de finanțare, indiferent de progresul tehnic sau financiar înregistrat, cu respectarea prevederilor din ghidurile/ instrucțiunile emise de Operatorul de Program.

Dacă un raport financiar intermediar nu a fost primit în termen de 12 luni de la expirarea perioadei de raportare în care au fost efectuate cheltuielile de către promotorul de proiect/ partenerul de proiect, cheltuielile pentru acea perioadă vor fi declarate neeligibile.

17. Monitorizare

Pe toată durata procesului de implementare, Operatorul de Program va monitoriza administrativ și tehnic proiectele finanțate prin, inter alia, analiza rapoartelor intermediare de progres însoțite de documente justificative și vizite la față locului. În timpul vizitelor efectuate la locațiile proiectului, persoanele desemnate de Operatorul de Program vor verifica

implementarea proiectelor în concordanță cu prevederile Regulamentului, ale Acordului de Program, ale contractului de finanțare și ale procedurilor constituite în acest sens.

Procesul de monitorizare include verificarea procedurilor de achiziții, eficienței și eficacității cheltuielilor efectuate, evaluarea realizării obiectivelor, rezultatelor și impactului proiectului.

Promotorii de proiect și partenerii lor (unde este cazul) sunt obligați să acorde acces imediat și deplin la orice informații, documente, persoane relevante și locații legate de activități realizate în cadrul proiectului, reprezentanților Operatorului de Program, Punctului Național de Contact, Autorității de Audit, Autorității pentru Nereguli, Autorității de Certificare, CMF, Consiliului de Auditori AELS sau oricărei entități desemnate de către aceste organizații în scopul de a efectua monitorizarea, auditul, controlul sau evaluarea proiectului, fără a aduce atingere limitărilor care rezultă din legislația națională aplicabilă.

În cazuri excepționale, dacă în implementarea proiectului vor interveni aspecte neclare, promotorul de proiect poate fi supus unor verificări suplimentare.

18. Raportarea și monitorizarea ajutorului de stat

(1) Raportarea și monitorizarea ajutoarelor de stat acordate în baza prezentei Scheme se fac în conformitate cu legislația Uniunii Europene și cu prevederile Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din data de 28.06.2007.

(2) Furnizorul de ajutor de stat păstrează evidența detaliată a ajutoarelor acordate în baza prezentei Scheme pe o durată de 10 ani de la data la care ultima alocare specifică a fost acordată în baza schemei. Această evidență trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea condițiilor impuse de legislația europeană în domeniul ajutorului de stat.

(3) Furnizorul are obligația de a supraveghea permanent ajutoarele de stat acordate, aflate în derulare, și de a dispune măsurile care se impun în cazul încălcării condițiilor impuse prin prezenta Schemă.

(4) Furnizorul are obligația de a transmite Consiliului Concurenței, în formatul și în termenul prevăzut de Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat la nivel național.

(5) În cazul în care există îndoieli serioase cu privire la datele transmise de către furnizor, Consiliul Concurenței poate să solicite date și informații suplimentare și, după caz, să facă verificări la fața locului.

(6) În cazul în care furnizorul nu are date definitive privind valoarea ajutorului de stat, acesta va transmite valori estimative.

(7) Erorile constatate de furnizor și corecțiile legale, anulări, recalculări, recuperări, rambursări, se raportează până la 31 martie a anului următor anului de raportare.

(8) Pentru a crea posibilitatea verificării ex-ante a eligibilității potențialilor beneficiari ai măsurilor de ajutor, în conformitate cu prevederile art. 29 din Regulamentul privind Registrul ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 437/2016, furnizorul măsurii de ajutor de stat are obligația încărcării în Registrul general al ajutoarelor de stat acordate în România (RegAS) a prezentei scheme, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a acesteia.

(9) Contractele, plățile, obligațiile de recuperare a ajutoarelor de stat și rambursarea efectivă a respectivelor ajutoare, aferente acestei submăsurii, se încarcă în RegAS în termen de 7 zile lucrătoare de la data semnării contractului de finanțare, respectiv de la data instituirii plăților, a obligațiilor de recuperare a ajutoarelor sau a rambursării efective a respectivelor ajutoare de către furnizorul prezentei scheme.

(10) Furnizorul va transmite spre informare Consiliului Concurenței prezenta Schemă în termen de 15 zile de la data adoptării acesteia, conform art. 17 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014.

(11) Pe baza unei cereri scrise, furnizorul va transmite Comisiei Europene, prin intermediul Consiliului Concurenței, în 20 de zile lucrătoare sau în termenul fixat în cerere, toate informațiile pe care Comisia Europeană le consideră necesare pentru evaluarea respectării condițiilor acestei scheme de ajutor de stat.

(12) Modul de utilizare al sprijinului financiar nerambursabil sub prezenta Schemă este supus controlului furnizorului, precum și al autorităților publice cu atribuții de audit și control în domeniul fondurilor nerambursabile.

(13) Beneficiarul sprijinului trebuie să păstreze timp de minimum 10 ani de la data la care a fost acordată ultima alocare specifică toate documentele referitoare la ajutorul de stat primit în cadrul schemei. Această evidență trebuie să conțină informațiile necesare pentru a demonstra respectarea tuturor condițiilor impuse prin actul de acordare, cum sunt: datele de identificare ale beneficiarului, durata, cheltuielile eligibile, valoarea, momentul și modalitatea acordării ajutorului, originea acestuia, durata, metoda de calcul al ajutoarelor acordate.

(14) Beneficiarul sprijinului are obligația de a pune la dispoziția promotorului/ furnizorului, în formatul și în termenul solicitate de către acesta, toate datele și informațiile necesare în vederea îndeplinirii procedurilor de raportare și monitorizare ce le revin ca responsabilitate.

19. Recuperarea ajutorului de stat

(1) Stoparea și recuperarea ajutoarelor acordate se realizează de către furnizorul Schemei de ajutor de stat, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare și Normelor metodologice emise de furnizorul ajutorului de stat. Normele de recuperare emise de furnizor vor fi transmise, spre informare, Consiliului Concurenței, în termen de 5 zile lucrătoare de la momentul adoptării acestora.

(2) Ajutorul de stat se va recupera integral în cazul în care:

- a) sunt încălcate condițiile specifice legislației de ajutor de stat aplicabile prezentei scheme;
- b) ulterior încheierii contractului de finanțare, se constată neconcordanțe între starea de fapt și cele declarate de către beneficiar în dosarul de finanțare, inclusiv, dar fără a se limita la, neîndeplinirea condițiilor de eligibilitate a beneficiarului, partenerilor și proiectului/activităților;
- c) este încălcată interdicția privind cesiunea contractului de finanțare;
- d) în orice altă situație în care se impune această măsură.

(3) Furnizorul poate decide recuperarea parțială a ajutorului de stat, în limita sumei utilizate abuziv, dacă în urma analizei efectuate, constată că au fost încălcate alte condiții decât cele prevăzute la alin.(2).

În ambele cazuri, la suma respectivă se adaugă și dobânzile aferente, datorate de la data plății ajutorului până la data recuperării acestuia.

(4) Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită prin Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a art. 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 248 din 24 septembrie 2015.

(5) Rata dobânzii aplicabile este rata în vigoare la data la care ajutorul de stat utilizat abuziv a fost pus la dispoziția beneficiarului, respectiv data efectuării plății avansului și/sau a prefinanțării.

(6) Această dobândă va fi calculată începând cu data efectuării plății avansului sau prefinanțării, după caz, până la data recuperării integrale a fracției de sumă/sumei totale utilizate abuziv. În cazul în care dobânda nu a putut fi recuperată în anul anterior, aceasta va fi purtătoare de dobândă, fiind aplicabil principiul capitalizării.

(7) Promotorul de proiect este singurul răspunzător în fața furnizorului privind modalitatea de utilizare a sprijinului financiar nerambursabil acordat în cadrul prezentei Scheme. În situația în care se impune recuperarea integrală/parțială a ajutorului de stat de la partenerul de proiect din România, beneficiar de ajutor de stat, furnizorul recuperează ajutorul de stat de la promotorul de proiect, în limita sumelor de recuperat, inclusiv dobânzile aferente, în condițiile stabilite prin normele de recuperare emise de furnizor, contractul de finanțare și acordul de parteneriat. Promotorul de proiect poate să recupereze suma respectivă, inclusiv dobânda aferentă, de la partenerul de proiect beneficiar de ajutor de stat. În acest sens, promotorul de proiect trebuie să aibă în vedere includerea în acordul de parteneriat a oricăror prevederi pe care acesta le consideră necesare.

(8) În cazul în care furnizorul constată, ca urmare a introducerii contractelor de finanțare semnate în sistemul RegAS, că nu este respectată condiția de cumul al ajutoarelor de stat/ de minimis, contractul este desființat de plin drept, beneficiarul de ajutor de stat (promotorul de proiect și/sau partenerul de proiect din România) fiind notificat în acest sens.

20. Nereguli

Orice persoană care deține informații privind existența unor nereguli în desfășurarea proiectelor finanțate în cadrul Programului, poate semnala nereguli prin sesizare în scris în una dintre următoarele forme:

- prin sistemul de management electronic al Programului;
- prin poștă/ servicii de curierat;
- prin depunere personală la sediul Operatorului de Program;
- prin fax, la numărul 021-2228479 sau 021-2244512;
- prin poșta electronică, la adresa comunicată pe pagina web a Programului;
- prin completarea formularului de alertă disponibil pe pagina web a Programului: www.ro-cultura.ro.

Semnalările privind neregulile vor conține obligatoriu informațiile minime prevăzute de OUG nr. 66/2011 cu modificările și completările ulterioare, care să permită identificarea proiectului și/sau localizarea promotorului de proiect, în caz contrar acestea nu vor fi acceptate pentru analiză și verificare. Sesizările privind neregulile pot fi transmise anonim sau sub semnătură, fără ca aceste semnalări să atragă un tratament inechitabil sau discriminatoriu asupra expeditorului.

Confidențialitatea în ceea ce privește identitatea persoanei care a semnalat un potențial caz de nereguli va fi păstrată cu strictețe.

21. Informare și comunicare

Promotorii de proiecte trebuie să disemineze informații cu privire la proiect în rândul unui public cât mai larg, la nivel național, regional și/sau local, inclusiv în rândul factorilor interesați relevanți.

În acest sens, se va elabora și implementa Planul de comunicare aferent proiectului (parte a cererii de finanțare).

- **Scopul planului este de a evidenția rolul Granturilor SEE și pentru a se asigura transparența și vizibilitatea Mecanismului Financiar SEE.**
- **Prin implementarea Planului de comunicare se urmărește conștientizarea existenței, a obiectivelor și a impactului Granturilor SEE, precum și a cooperării cu entități din statele donatoare (în cazul proiectelor derulate în parteneriat).**

Planul de comunicare conține în mod obligatoriu următoarele:

1. obiectivele planului și grupurile țintă la nivel național, regional și/sau local;
2. strategia și conținutul măsurilor de informare și publicitate, inclusiv activitățile propuse, mijloacele de comunicare și perioada de realizare a acestora, având în vedere valoarea adăugată și impactul Granturilor SEE;
3. cel puțin 3 (trei) acțiuni de informare privind progresul, respectiv rezultatele proiectului. Printre acestea se pot număra: un seminar, o conferință cu participarea beneficiarilor, o conferință sau un eveniment de presă, inclusiv pentru a marca începutul și/sau încheierea proiectului; pentru proiectele cu valoare sub 500.000 euro, sunt suficiente 2 (două) activități de informare.
4. măsuri de informare online, prin intermediul unui website dedicat proiectului sau a unei pagini dedicate proiectului pe un website existent. Fiecare promotor de proiect trebuie să publice periodic informații actualizate cu privire la proiect, în limba română.

Fiecare proiect care beneficiază de un sprijin financiar de cel puțin 150.000 euro sau care este dezvoltat în parteneriat cu o entitate din statele donatoare va avea o pagină de internet dedicată cu informații în variantă bilingvă (RO/EN).

Informațiile publicate online vor face referire la proiect, stadiul de progres, realizări și rezultate, cooperarea cu entități din statele donatoare, materiale foto, date de contact și referințe clare privind Programul și Granturile SEE.

5. detalii privind structurile administrative responsabile cu implementarea măsurilor de informare și comunicare, inclusiv nominalizarea unei persoane de contact;
6. indicarea modalităților prin care măsurile de informare și publicitate vor fi evaluate în ceea ce privește transparența, vizibilitatea proiectului și a Granturilor SEE, obiectivele și impactul acestora precum și rolul statelor donatoare.

Toate măsurile de informare și comunicare referitoare la Granturile SEE realizate de către Promotorul de proiect trebuie să respecte cerințele prevăzute în *Communication and Design Manual*, ce poate fi accesat la adresa: www.ro-cultura.ro.

Organizatorii de evenimente de informare (conferințe, seminarii, târguri, expoziții etc.) referitoare la implementarea unor proiecte finanțate prin Granturile SEE trebuie să menționeze explicit și să facă cunoscut sprijinul acordat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin intermediul Granturilor SEE.

Promotorul de proiect trebuie ca, pe toată durata implementării proiectului, să instaleze un panou la locația/fiecare locație a proiectului, în conformitate cu cerințele *Communication and Design Manual*, dacă proiectul îndeplinește următoarele **condiții**:

- finanțarea depășește 50.000 €;
- se finanțează achiziția de dotări sau execuția lucrărilor de protejare/conservare/restaurare a patrimoniului cultural mobil și/sau imobil.

Promotorul de proiect va înlocui panoul cu o placă permanentă, vizibilă, de dimensiuni semnificative, care respectă cerințele *Communication and Design Manual*, nu mai târziu de șase luni de la finalizarea proiectului.

22. Prelucrarea datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal se va realiza în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 679 din 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).

Promotorul de proiect/ partenerii se vor asigura că dețin consimțământul explicit al membrilor grupurilor țintă/beneficiarilor finali cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv în ceea ce privește apartenența la etnia romă, unde este cazul.

Procesarea datelor cu caracter personal de către Operatorul de Program se realizează în scopul îndeplinirii obligației de monitorizare și control al implementării proiectului și contractului de finanțare și aceste date pot fi transmise de Operatorul de Program altor structuri cu atribuții de control/verificare/audit în cadrul Mecanismului Financiar SEE.

Operatorul de Program va păstra datele cu caracter personal astfel:

1. trei ani de la aprobarea raportului final al Programului RO-CULTURA de către Comitetul Mecanismului Financiar, în cazul în care proiectul nu a obținut finanțare;
2. trei ani de la aprobarea de către Comitetul Mecanismului Financiar SEE a raportului final al Programului RO-CULTURA sau zece ani de la data la care a fost acordată ultima alocare specifică, oricare intervine ultima, în cazul în care proiectul a obținut finanțare.

Pentru acele documente sau dovezi de realizare a activităților care presupun prelucrarea de date cu caracter personal în sensul Regulamentului UE nr. 679 din 2016, promotorul de proiect va face dovada deținerii acordului expres de prelucrare a datelor pentru fiecare persoană afectată.

23. Informații suplimentare

Informații suplimentare cu privire la prezentul apel de proiecte se regăsesc pe pagina web a Programului: www.ro-cultura.ro.

Solicitanții pot transmite întrebări în legătură cu prezentul apel de proiecte utilizând următoarele date de contact:

- pe e-mail, la adresa: office@ro-cultura.ro
- pe fax, la numărul 021-2228479 sau 021-2244512.

Întrebările pot fi adresate cu **cel puțin 15 zile calendaristice** înainte de expirarea termenului de depunere a proiectelor. Răspunsurile la întrebări vor fi comunicate de Operatorul de Program cu cel puțin **5 zile calendaristice** înainte de expirarea termenului de depunere a proiectelor.

Este recomandat ca solicitanții să consulte periodic pagina web a Programului în vederea obținerii de informații actualizate cu privire la prezentul apel.

Întrebările și răspunsurile de interes general vor fi publicate pe pagina web a Programului: www.ro-cultura.ro.

Date de contact Operator de Program:
Unitatea de Management a Proiectului
Ministerul Culturii și Identității Naționale
Adresa: Bd. Unirii nr 22, București, România
E-mail: office@ro-cultura.ro
Telefon/Fax: 021-2228479, 021-2244512
Website: www.ro-cultura.ro
Facebook: Programul RO-Cultura

Date de contact Partener de Program: Consiliul Artelor Norvegia Email: EOS-kultursamarbeid@kulturradet.no Telefon: +47 2104 5800 Website: www.kulturradet.no/eos-midlene
Date de contact Partener de Program: Directoratul Norwegian pentru Patrimoniu Cultural E-mail: eeagrants@ra.no Website: www.ra.no/en/eeagrants
Date de contact pentru Islanda: Ragnhildur Zoega, Consilier National Cultural funding, Creative Europe, EEA grants Rannís Borgartúni 30, 105 Reykjavík Telefon: +354 515 5838 E-mail: Ragnhildur.Zoega@rannis.is
Date de contact pentru Liechtenstein: Arno Oehri EEA Grants coordinator in the area of culture E-mail: arnooehri@eeagrants.li

24. Anexe

Nr. anexă	Denumire anexă
1.	Cerere de finanțare
2.	Bugetul proiectului (parte a cererii de finanțare)
3.	Declarația solicitantului
4.	Declarația partenerului_RO
5.	Declarația partenerului_EN
6. *-	Scrisoare de intenție privind parteneriatul_RO
7.	Scrisoare de intenție privind parteneriatul_EN
8.	Planul de valorificare a monumentului istoric
9.	Grilă de verificare a conformității administrative și a eligibilității
10.	Grilă de evaluare tehnică și financiară
11.	Listă verificare conformitate DALI
12.	Listă verificare conformitate PTE
13.	Listă de verificare în etapa de pre-contractare
14.	Raport de audit – parteneri din Statele Donatoare_EN